TRST, sobota
23. avgusta 1958
Leto XIV. - Št. 200 (4045)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 . Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podružnica GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. — Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — MALI OGLASI: 30 lir beseda.

NAROČNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 20 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 780, polletno 390, četrtletno 195 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

Po uspešnem zaključku ženevske konference

ZDA in Anglija pripravljene pogojno prekiniti poizkuse z jedrskim orožjem od 31. oktobra dalje

Omenjenega dne naj bi se med ZDA, SZ in Anglijo začela pogajanja o prekinitvi in o nadzorstvu - Do tedaj bo Anglija končala sedanjo «kratko vrsto» poizkusov - Francija pa vztraja pri svoji zahtevi, da jo sprejmejo v «atomski klub»

WASHINGTON, 22. — Predsednik Eisenhower je sporočil, da so ZDA pripravljene pogojno prekiniti poizkuse z jedrskim orožjem za eno leto začensi od 31. oktobra. Pri tem postavlja sledeča dva pogoja: 1. da Sovjetska zveza sprejme pogajanja za mednarodni sporazum o prekinitvi poizkusov z jedrskim orožjem, 2. da Sovjetska zveza še dalje ostane pri svojem sklepu od preteklega marca o enostranski prekinitvi jedrskih poizkusov.

Tudi londonska vlada je nocoj objavila sporočilo, ki pravi, da bo Velika Britanija končala «kratko vrsto» že napovedanih atomskih poizkusov in bo od 31. oktobra dalje te poizkuse prekinila.

Eisenhowerjeva izjava se glasi: «ZDA z zadovoljstvom pozdravljajo srečni zaključek sestanka strokovnjakov v Ženevi, ki so proučili, ali in kako je mogoče ugotavljati poizkuse z jedrskim orožjem. Zaključki kažejo, da če bo prišlo do sporazuma za odpravo teh poizkusov, bi nadzorstvo nad spoštovanjem tega sporazuma bilo tehnično mogoče. Ta zaključek je največje važnosti in to tem bolj, ker so pri njem sodelovali strokovnjaki Sovjetske zveze. Napredovanje glede sporazumov o razorožitvi je odvisno od možnosti postavitve učinkovitih mednarodnih nadzorstvenih postaj o uvedbi učinkovitega mednarodnega nadzorstva in od pripravljenosti prizadetih držav, da to nadzorstvo sprejmejo.

Zato sporazum o tehnični možnosti inspekcije in nadzorstva odpira možnosti napredovanja na področju razorožitve, ki je življenjske važnosti.

ZDA so ob upoštevanju ženevskih zaključkov pripravljene takoj začeti pogajanja za sporazum z drugimi državami, ki so preizkušale jedrsko orožje, za prekinitev poizkusov z jedrskim orožjem in za uvedbo mednarodnega nadzornega sistema na podlagi poročila strokovnjakov.

Če bodo druge države, ki so preizkušale jedrsko orožje, naćelno to sprejele, so ZDA zato da omogočijo podrobna pogajanja, pripravljene, razen če SZ ne obnovi poizkusov, vzdržati se s svoje strani nadaljnjih poizkusov z atomskim in jedrskim orožjem za eno leto od začetka pogajanj.

Kot del sporazuma, o katerem naj bi se pogajali, in na podlagi vzajemnosti, bi ZDA bile pripravljene poleg tega prekiniti poizkuse z jedrskim orožjem za nadaljnja razdobja enega leta s sledečimi pogoji, od začetka vsakega leta: a) da se dogovorjeni sistem inšpekcije izvede in da učinkovito deluje; b) da se je zadovoljivo napredovalo glede sporazuma in izvajanja glavnih in bistvenih ukrepov za nadzorovanje nad orožjem kar ZDA že zdavnaj predlagajo. Sporazum bi se moral nanašati tudi na vprašanje eksplozij v miroljubne namene kot ločen del od poizkusov z jedrskim orožjem.

Naši pogajalci bodo dobili navodila in bodo pripravljeni 31. oktobra letos začeti pogajanja z drugimi pogajalci, ki bi dobili enaka navodila.

Kakor so ZDA večkrat pojasnile, ni prekinitev poizkusov z atomskim in jedrskim orožjem sama na sebi ukrep razorožitve ali omejitve oborožitve. Sporazum v tem smislu je pomemben, če vodi k drugim bolj bistvenim sporazumom o omejitvi in zmanjšanju atomskih snovi za orožje in o drugih bistvenih fazah razorožitve. V takem upanju postavljajo ZDA te predloge.»

Eisenhowerjevo izjavo so poslali ameriškemu poslaniku v Moskvo, da jo izroči sovjetskemu zunanjemu ministrstvu. Prepis izjave so poslali tudi stalnemu svetu NATO v Parizu.

Ameriška delegacija v OZN pa je izročila tudi glavnemu tajniku OZN prepis Eisenhowerjeve izjave. Delegacija je zaprosila Hammarskjoelda, naj besedilo izjave objavi kot dokument skupščine in Varnostnega sveta, ki obravnavata vprašanje razorožitve. Hammarskjoeldov predstavnik je izjavil, da glavni tajnik z zadovoljstvom pozdravlja ameriški sklep.

V zvezi s tistim delom izjave, ki govori o jedrskih eksplozijah v miroljubne namene, izjavljajo v Beli hiši, da bi predsednik hotel, da se te eksplozije nadaljujejo v izključno miroljubne namene, in da bodo ZDA povabile opazovalce OZN, naj prisostvujejo takim eksplozijam, zato da se prepričajo, ali jih delajo v izključno miroljubne namene.

Kakor rečeno, je tudi britanska vlada sporočila, da je po zaključku napovedanih poskusov pripravljena nadaljevati poskuse prekiniti od 31. oktobra dalje.

Sporočilo angleške vlade pravi, da je Velika Britanija pripravljena prekiniti svoje jedrske poskuse za eno leto od začetka pogajanj s Sovjetsko zvezo za mednarodno prepoved teh poskusov ob učinkovitem nadzorstvu. «Angleška vlada, pravi sporočilo, je predlagala, naj se pogajanja v tem smislu med ZDA, Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo začnejo 31. oktobra v New Yorku. Do tedaj bo Velika Britanija končala «čimprej mogoče» napovedano kratko vrsto poskusov».

Vsebino angleške izjave s spremno noto je izročil sovjetski vladi britanski poslanik v Moskvi.

Predstavnik Foreign Officea je izjavil, da je bila Francija obveščena o britanskem sklepu. Ni pa hotel povedati, kakšna je bila francoska reakcija.

Izjava britanske vlade pravi v začetku, da je uspešen rezultat ženevske konference «nov in spodbuden razvoj». «Izid konference, nadaljuje izjava, je očitno opravičilo za britanski predlog, ki ga je postavila pred enim letom, naj se začnejo tehnična pogajanja o vprašanjih nadzorstva in inšpekcije. Sedaj je ugotovljeno, da je dejansko mednarodno nadzorstvo nad prekinitvijo poskusov z jedrskim orožjem tehnično mogoče,» pravi izjava, in dodaja, da rezultati ženevske konference dajejo tehnično podlago za nadaljnje napredovanje.

«Prihodnji cilj, nadaljuje izjava, bo moral biti rešitev važnih, praktičnih in političnih vprašanj glede ustanovitve in delovanja nadzorstvene organizacije.»

Izjava nadaljuje: «Britanska vlada je pripravljena začeti pogajanja z drugimi vladami, ki so preizkušale jedrsko orožje, z namenom, da reši ta vprašanja in sklene sporazum za prekinitev poskusov z jedrskim orožjem ob dejanskem mednarodnem nadzorstvu. Britanska vlada je pripravljena začeti pogajanja v tem smislu od 31. oktobra 1958 dalje.»

«Britanska vlada upa, da bodo ta pogajanja omogočila tudi nagla pogajanja o razorožitvi. Upa, da bo mogoče precedentu diskusij strokovnjakov, ki so ga ustvarili v Ženevi, slediti tudi na drugih področjih.»

Spremna nota predlaga, naj se OZN obvešča po glavnem tajniku Hammarskjoeldu o napredovanju pogajanj.

V pariških vladnih krogih pa niso nič kaj zadovoljni s tem sklepom Washingtona in Londona. Francosko zunanje ministrstvo je nocoj objavilo sledečo izjavo: «Francoska vlada proučuje izjavo predsednika Eisenhowerja, izjavo britanske vlade in sporazum, ki so ga v Ženevi dosegli strokovnjaki o tehničnih sredstvih za nadzorstvo nad prekinitvijo jedrskih poizkusov. Ob tej priložnosti se opozarja, da bi ogromna uničevalna moč, ki jo jedrsko orožje ima za človeštvo ostala v celoti, če ne bi prekinitve poizkusov spremljalo nadzorovano prenehanje proizvodnje in postopna ter nadzorovana odprava obstoječih zalog atomskega orožja. Zato je francoska vlada odločena, da ne bo štedila z napori, da pride do splošnega sporazuma glede tega, brez katerega francoska vlada lahko ostane samo pri svojem stališču in svojem programu.»

V washingtonskih diplomatskih krogih izjavljajo, da se ameriška in francoska vlada strinjata, da ameriška prekinitev jedrskih poizkusov ne obvezuje Francije.

Toda predstavnik Bele hiše ni hotel komentirati vesti tiska, da bo Francija nadaljevala jedrske poizkuse, tudi če bi se med Washingtonom, Londonom in Moskvo dosegel sporazum o prekinitvi poizkusov.

V omenjenih krogih izjavljajo tudi, da sta se namestnik ameriškega državnega tajnika Herter in francoski zunanji minister De Murville včeraj sporazumela, da sta ameriški sklep in francosko stališče dveločeni vprašanji. Pripominjajo, da sedanji sklep ne obvezuje Francije, ker ta ni še začela jedrskih poizkusov, in da bo francoska vlada šele v prihodnje določila svoje stališče.

Francoski listi izrekajo zaskrbljenost nad učinki, ki bi jih prekinitev jedrskih poizkusov lahko imela na jedrski razvoj v Franciji in na njeno vključitev v atomski klub. Neodvisni list «Paris Journal» piše, da bi ameriška in angleška prekinitev poizkusov postavila Francijo pred «resno izbiro». Francija bi bila prisiljena odpovedati se svojim načrtom o atomski bombi in bi s tem zgubila možnost, da postane «jedrska država», ali pa bi morala odkloniti prekinitev jedrskih poizkusov, s čimer bi se znašla v nevzdržnem položaju pred svetovnim javnim mnenjem. Desničarski list «Aurore» pravi, da bi «bilo pravično, da bi Francija imela pravico napraviti vrsto jedrskih poizkusov, ali pa da bi ji sporočili atomske tajnosti».

Predstavnik zahodnonemške vlade je na tiskovni konferenci izjavil, da je bonnska vlada mnenja da ženevski sporazumi lahko olajšajo priprave za konferenco na najvišji stopnji. Pripomnil je, da so ti sporazumi po mnenju bonnske vlade «zanesljiv korak naprej k zmanjšanju mednarodne napetosti».

Medtem pa javljajo, da je Velika Britanija izvršila danes na Božičnih otokih poizkus z jedrsko bombo, obešeno na balonu.

Moskovski radio in agencija TASS sta nocoj objavila kratek, toda izčrpen izvleček današnje izjave, s katero Eisenhower predlaga, naj se 31. oktobra začnejo pogajanja o prekinitvi jedrskih poizkusov. Dodan pa ni onben komentar.

Hammarskjoeld odpotuje v ponedeljek v Aman na posvetovanja v smislu arabske resolucije

Na splošno se poudarja, da pomeni izid zasedanja skupščine OZN velik uspeh arabske diplomacije in poraz ZDA

NEW YORK, 22. — Glavni tajnik OZN Hammarskjoeld je na svoji tiskovni konferenci v New Yorku izjavil, da njegovi načrti glede Srednjega vzhoda niso še dokončni, toda na podlagi sedanjih sporazumov bo odpotoval v ponedeljek v Aman, kjer bo ostal ves ostali del tedna. V nedeljo bo odpotoval iz Amana v Ženevo, kjer bo naslednjega dne prisostvoval atomski konferenci. Zatem upa, da bo odšel v Kairo. Od tu dalje pa njegovi načrti niso še jasni, vendar pa misli obiskati še Bejrut in Bagdad.

Na vprašanje, ali bo obiskal tudi Saudovo Arabijo, je Hammarskjoeld odgovoril, da to še ni določeno. «Odvisno je od potrebe, je dodal, in od časa. Saudova Arabija je nekoliko bolj daleč od osrednjega vprašanja v primeri z nekaterimi drugimi državami.»

Na vprašanje, ali se bo posvetoval z «nearabskimi državami in zlasti z Izraelci», je Hammarskjoeld izjavil, da Izrael ni na noben način neposredno prizadeta stranka pri sporazumih, ki so jih dosegli Arabci. Zato ni nobenega vzroka za «neposredna posvetovanja» v sedanjem trenutku. «Vendar pa, je pripomnil, ko bom na tamkajšnjem področju, bom lahko obiskal tudi Jeruzalem.»

Zatem so Hammarskjoelda vprašali, ali ima načrte «za izpolnitev praznine v Jordaniji ,ko se bodo angleške čete umaknile». Odgovoril je, da sa sprejeta resolucija obvezuje na posvetovanja z vladami in na sprejemanje praktičnih ukrepov. «V tem primeru mislim, da bi bilo skrajno neumestno z moje strani omeniti kak načrt, na da bi vedel za stališče prizadetega ljudstva».

Izjavil je tudi, da sedaj ne more nič povedati o ukrepih za olajšanje umika angleških in ameriških čet. Vendar pa je poudaril, da «navzočnost» OZN v Jordaniji «lahko gre od ene osebe do skupine», in da ni njegova naloga povedati, kdaj se bodo angleške in ameriške čete lahko umaknile.

«Moje prvo poročilo bo govorilo o mojem delu, zatem bo naloga drugih, da presodijo, kakšne posledice naj izvajajo iz sprejetih ukrepov,» je izjavil Hammarskjoeld in dodal: «Ne bom prevzel vloge te ali one vlade ali kakega višjega organizma Združenih narodov.»

Tudi predsednik glavne skupščine Munro je izjavil, da je izredno zadovoljen nad izidom izrednega zasedanja. Dodal je, da po njegovem mnenju pomeni včerajšnje soglasno izglasovanje resolucije trajno pomirjenje za Srednji vzhod.

Zanikal je govorice, da bi eventualno on zastopal «navzočnost» OZN na Srednjem vzhodu. Munro, ki je novozelandski poslanik, bo prihodnji mesec zapustil diplomatsko kariero in nima še nobenih načrtov za prihodnost. Poudaril je vedno večjo in plodno vlogo glavne skupščine OZN in glavnega tajnika pri iskanju rešitev mednarodnih vprašanj.

Glede ameriškega sporočila o prekinitvi jedrskih poskusov je Munro izjavil, da gre za odločitev velikega pomena, ki bo znatno vplivala na mednarodne odnose.

Ameriški drzavni tajnik Dulles je ob povratku v Washington izjavil, da je rezultat posebnega zasedanja skupščine zelo zadovoljiv. Dodal je, da je zasedanje doseglo mnogo več, kakor bi dosegli na konferenci na najvišji stopnji. «Rezuitat, je dodal Dulles, je toliko bolj zadovoljiv, ker so majhne države same našle resitev, ki ni bila vsiljena od velikih držav.»

Medtem so v New Yorku sporočili, da je britanski zunanji minister Selwyn Lloyd imel preteklo noč dveurni razgovor z zunanjim ministrom ZAR Favzijem. Sestanek je pripravil glavni tajnik OZN Hammarskjoeld in je bil navzoč ves čas razgovora. Oba ministra sta baje govorila o odnosih med obema državama in o razgovorih v Rimu za vzpostavitev diplomatskih odnosov med obema državama. V poučenih krogih menijo, da se bodo razgovori v kratkem nadaljevali.

Politični opazovalci ugotavljajo, da zaključki izrednega zasedanja skupščine OZN pomenijo nedvomen uspeh arabske diplomacije. Pri tem pripominjajo, da izrecno sklicevanje na Arabsko ligo v resoluciji pomeni splošno priznanje te lige in tudi splošno zaupanje v njene namene, ki so miroljubni.

Važno je tudi, da je ameriška delegacija, ki se je ves teden borila da bi preprečila kakršno koli spremembo zahodne resolucije, na koncu sprejela arabsko resolucijo.

Arabske države in države afriško-azijske skupine sploh so izbrale neodvisno pot in so s tem pokazale, da ZDA ne morejo več manevrirati s svojo večino v skupščini.

Vloga majhnih in srednjih držav se je ponovno uveljavila v skupščini OZN. ZDA so doživele poraz, ker jim ni uspelo, da bi se v resoluciji opravičila njih vojaška intervencija na Srednjem vzhodu.

Moskovski radio je v svojem komentarju poudarl, da so ZDA in Velika Britanija doživele moralen in političen poraz v skupščini. Dodal je, da sta bili obe državi prisiljeni glasovati za arabsko resolucijo, potem ko je večina delegacij odrekla podporo njihovi intervenciji na Srednjem vzhodu. Komentator je pripomnil, da je skupščina sprejela pravilen sklep in da mora sedaj poskrbeti, da se resolucija izvede.

Toda predstavnik Foreign Officea je danes izjavil, da ne more navesti niti približnega datuma umika britanskih čet iz Jordanije. V poučenih krogih pravijo, da bo londonska vlada počakala na rezultat Hammarskjoeldovega posvetovanja na Srednjem vzhodu.

V poučenih krogih izjavljajo, da bi 23. september, ko bo novi predsednik Libanona Sehab ustoličen, lahko bil izhodišče za umik čet iz Libanona in Jordanije. V teh krogih pravijo, da želi Velika Britanija sinkronizirati umik svojih čet z umikom ameriških čet iz Libanona. Po brtanskem mnenju pa je potrebno prej zagotoviti «navzočnost» OZN in «razširiti pomirjenje», ki se je začelo z izglasovanjem arabske resolucije.

V teh krogih ne izključujejo, da bo Velika Britanija izvršila «simboličen» umik pred 16. septembrom, ko se začne redno zasedanje glavne skupščine OZN.

Predstavnik je izjavil, da bo zunanjepolitična komisija v Bundestagu zadevo proučila, ko se bo prihodnji mesec parlament zopet sestal.

—«—

Rektor univerze v Jeni pribežal v Zahodni Berlin

BERLIN, 22. — Rektor univerze v Jeni prof. Josef Haemel je z družino prišel v Zahodni Berlin ter zaprosil za politično zatočišče. Profesor Haemel se je umaknil s svojega mesta nekaj dni pred proslavo 400-letnice univerze v Jeni.

Proslava 400-letnice jenske univerze se bo pričela 30. avgusta in bo trajala 6 dni. Na proslavo so povabljeni profesorji in znanstveniki z vsega sveta. Kakih 300 povabljenih je sporočilo, da se bodo proslave udeležili.

Borba ciprskih Grkov za samoodločbo se bo nadaljevala

ATENE, 22. — Nadškof Makarios je danes dejal, da ga angleški sklep, da se začne izvajati britanski načrt za Ciper, odvezuje njegove nedavne ponudbe, da bi začasno prenehal zahtevati samoodločbo za ciprske Grke. Odločitev britanske vlade, je dejal Makarios, odpira nove velike možnosti za borbo Grkov za samoodločbo. Nadškof je še dostavil, da se noben grški Ciprčan ne bo udeležil volitev, ki jih določa angleški načrt. Končno je zopet poudaril, da se bo ciprski problem lahko rešil samo z neposrednimi pogajanji med britansko vlado ter predstavniki ciprskega prebivalstva.

Nadškof Makarios, ki bo v kratkem odpotoval v ZDA, je zanikal, da bi imel namen v kratkem odpotovati v SZ. Predstavnik ciprske etnarhije Rossides pa je dejal, da bo samo sprememba angleške politike glede Srednjega vzhoda privedla tudi do rešitve ciprskega problema.

Uradni viri na Cipru potrjujejo, da je bila včeraj nekemu angleškemu vojaku, ki je bil v Nikoziji v nekem turškem kinu, ukradena brzostrelka. Turški listi so pisali, da so trije britanski vojaki prišli v kino in eden od njih je svojo brzostrelko prislonil na sedež. Ko se je luč ugasnila, se je nekomu posrečilo pograbiti orožje ter pobegniti.

—«—

O diplomatskih odnosih Zahodne Nemčije z Vzhodom

BONN, 22. — Predstavnik zahodnonemškega zunanjega ministrstva je izjavil, da bo bonnska vlada kmalu proučila vprašanje navezave diplomatskih odnosov s komunističnimi državami. Sedaj ima Zahodna Nemčija diplomatske odnose samo s Sovjetsko zvezo.

Važnost in učinkovitost Arabske lige

Pomembno je dejstvo, da je za resolucijo, ki omenja Arabsko ligo, glasoval tudi izraelski delegat - Važna vloga Hasune in Favzija

KAIRO, 22. — V Kairu ni do sedaj še uradne reakcije na važen dogodek v New Yorku, toda egiptovski tisk je z velikim zadovolistvom pozdravil uspeh arabskih delegacij. «Al Gumhurja» poudarja, da je resolucija okrepila mednarodni ugled Arabcev in pokazala vsemu svetu, da je enotnost med arabskimi državami premočna, da bi nanjo lahko vplival kakršenkoli činitelj. «Al Ahram» poudarja, da so Arabci kljub spletkam imperialistov združeni. «Al Ahbar» pozdravlja «enotno fronto vseh Arabcev, vključno Libanona in Jordanije» kot dokaz, da Arabci rajši rešujejo sami svoje spore.

Tudi libanonski tisk z velikim zadovoljstvom pozdravlja sprejem arabske resolucije. Opozicijski tisk poudarja, da vloga ZAR pri pripravljanju resolucije dokazuje njeno dobro vero.

Med političnimi opazovalci zlasti poudarjajo veliko vlogo glavnega tajnika Arabske lige Hasune. K temu pa je treba dodati diplomatsko akcijo zunanjega ministra ZAR Favzija, ki se je v New Yorku pogajal z veliko spravljivostjo, čeprav je odločno poudarjal stališče popolnega umika angleških in ameriških čet s Srednjega vzhoda.

V diplomatskih krogih v Kairu ugotavljajo, da se je pakt zveze med arabskimi državami, ki je bil sklenjen leta 1945, da poveže naravni razvoj gibanja za arabsko enotnost, ki se je začel v preteklem stoletju, pokazal po zgodovinski seji v OZN kot primeren diplomatski instrument za smotre, zaradi katerih je bil ustanovljen.

Veljavnost in važnost Arabske lige potrjuje tudi dejstvo, da se ta omenja v resoluciji za katero je glasoval tudi izraelski delegat. Ceprav je Izrael velik sovražnik Arabcev, mora vendarle priznavati dejstvo arabskega nacionalizma ne glede na to, da aktivno pomaga zahodnim imperialistom pri prizadevanjih, da bi zrušili Naserjev režim. Važnost tega dejstva ni ubežala zahodnim opazovalcem, ki izrekajo «previden optimizem» glede prenehanja hladne vojne in glede končne rešitve krize na tem področju. Priznavajo tudi uspeh politike Združene arabske republike. Na splošno priznavajo v diplomatskih krogih v Kairu, da včerajšnje soglasno izglasovanje arabske resolucije pomeni v prvi vrsti element za znatno pomirjenje, v drugi vrsti pa lahko pomeni začetek res neodvisne politike arabskih držav v okviru aktivne nevtralnosti.

—«—

Gromiko o potrebi konference najvišjih

NEW YORK, 22.

Sovjetski zunanji minister Gromiko je nocoj izjavil, da sedanji položaj na Srednjem vzhodu bolj ko kdaj prej narekuje potrebo sklicanja konference na najvišji stopnji. Izjavil je da je Sovjetska zveza zadovoljna z izidom izrednega zasedanja skupščine, ker je to zasedanje zahtevalo umik angleških in ameriških čet s Srednjega vzhoda. Dodal je, da bo prihodnje dni odpotoval v Moskvo in se bo morda vrnil v New York prihodnji mesec, ko se začne trinajsto redno zasedanje skupščine.

Gromiko je tudi izjavil, da bo SZ zahtevala, naj se o Srednjem vzhodu ponovno razpravlja na prihodnjem zasedanju skupščine OZN, če Američani in Angleži ne bodo resno upoštevali včeraj izglasovane resolucije, ali pa če bodo pokazali «neopravičeno počasnost» glede umika svojih čet iz Libanona in Jordanije.

Na vprašanje, ali bo Sovjetska zveza pripravljena začeti 31. oktobra pogajanja v New Yorku o prekinitvi jedrskih poskusov, je Gromiko izjavil, da ne more o tem nič izjaviti. O ameriški izjavi je dejal, da se pri prvem čitanju zdi, da Američani postavljajo za prekinitev svojih poskusov vrsto pogojev.

Tuniški list «Es Sabah» objavlja intervju, v katerem sovjetski zunanji minister pravi, da SZ zelo ugodno sprejema sklep Burgide in njegove vlade o uvedbi diplomatskih odnosov z Moskvo.

Na vprašanje, ali ima SZ zaupanje v De Gaullovo politiko glede Alžirije je Gromiko odgovoril: «Vemo, da nobena politika, ki ne teži po uresničenju neodvisnosti Alžirije in nima tega za smoter, ne bo mogla vzpostaviti miru v tej deželi.»

Glede politike zahodnih držav v Severni Afriki je Gromiko izjavil, da gre za politiko, ki skuša obdržati v kakršno koli obliko kolonialnega režima ali pa kolonialno nadzorstvo.

Na koncu je Gromiko dejal: «Nevarnost svetovne vojne bo vedno obstajala in se bo povečala, dokler se bodo kolonialne države vmešavale s svojo politiko sile na Daljnem in Srednjem vzhodu, v Severni Afriki in ostalem svetu.»

Propagandni govori na Madagaskarju

De Gaulle zelo velikodušen z obljubami o neodvisnosti

Izpolnitev obljub pa je vezana na pogoj, da prekomorske dežele glasujejo za novo ustavo - Alžirci bodo generalnemu tajniku OZN sporočili, kako francoska vlada pripravlja svoj referendum v Alžiriji

TANANARIVE, 22. — Philibert Tsirinana, predsednik vladnega sveta Madagaskarja, je v govoru pred 100.000 poslušalci zahteval od generala De Gaulla ustanovitev neodvisne republike Madagaskarja, povezane s Francijo, ter ukinitev zakona o priključitvi iz leta 1896, na osnovi katerega se je Francija polastila Madagaskarja.

De Gaulle pa je v svojem govoru izjavil, da bo Madagaskar, če bo prebivalstvo otoka glasovalo za novo ustavo, «zonet država, kot je bila, ko so še kraljice stanovale v tistile palači». Pri tem je De Gaulle z roko pokazal na palačo kraljice Ranavalo, ki je bila odstavljena 1896. Palača stoji na skalnatem grebenu nad stadionom, kjer je bilo zborovanje. De Gaulle je dostavil, da je Francija ponosna na to, kar je napravila na Madagaskarju, in želi prav zaradi tega nadaljevati po novih cestah, ki bodo odprte, kajti «velika bodočnost je odprta nam vsem».

De Gaulle je poudaril, da se pred Madagaskar postavlja izbira: ustanoviti s Francijo in drugimi ozemlji skupnost, ali pa ločiti se od njih. Ta alternativa je svobodna, vendar pa je De Gaulle prepričan, je dejal, da je formula o skupnosti edina, ki ustreza sedanjim nujnostim.

Še prej je De Gaulle govoril na reprezentativni skupščini vseh pokrajinskih skupščin Madagaskarja. Dejal je, da bo nova francoska ustava dala prekomorskim ozemljem možnost, da postanejo neodvisne države, če to želé. Prekomorska ozemlja, je dejal De Gaulle, bodo popolnoma svobodna, da sprejmejo ali zavrnejo novo ustavo, in če bodo hotela, bodo lahko tudi pretrgala vezi z metropolitansko Francijo. Toda prepričan sem, je dostavil, da ljudstvo Madagaskarja ne bo izbralo te rešitve. Vsako ozemlje bo lahko svobodno izbralo, da postane ali federalna republika ali neodvisna država.

Na sprejemu na čast De Gaullu je župan Tananarive Stanislas Rokotonirina De Gaullu pojasnil, da želi prebivalstvo Madagaskarja neodvisnost, vendar pa je odločeno, da nadaljuje bratske stike, ki jo družijo s Francijo. Župan je tudi izrekel prošnjo, da se še pred referendumom podeli svoboda državljanom Madagaskarja, ki so v ječi kot politični zaporniki.

Delegacija alžirske fronte narodne osvoboditve v New Yorku je sporočila, da bo v kratkem predložila generalnemu tajniku OZN memorandum o razmerah, v katerih francoska vlada pripravlja svoj referendum v Alžiriji. Delegacija je tudi sporočila, da bo zahtevala sestanek afro-azijske skupine, ki naj razpravlja o ukrepih, ki jih je treba sprejeti.

Predstavnik bonnske vlade je danes potrdil, da bo kancler Adenauer po svojih počitnicah ob Comskem jezeru odšel v Colombey-les-Deux-Eglises, kjer se bo sestal z De Gaullom. Verjetno pa se bo še nekaj časa prej ustavil v letovišču Baden-Baden.

—«—

Podpisani sporazumi med Francijo in ZAR

ZUERICH, 22. — Danes so v Zuerichu podpisali francosko-egiptovske sporazume o ureditvi finančnih vprašanj med obema državama. Pogajanja so se pričela pred enim letom v Ženevi. Sporazume so parafirali 13. avgusta v Ženevi.

Poročilo francoskega zunanjega ministrstva javlja, da sporazumi predvidevajo ponovno otvoritev francoskega arheološkega zavoda v Kairu, zavoda za pravo in francoskih gimnazij v Kairu in Aleksandriji. Sklenjen je bil tudi sporazum o kreditih za tekoče trgovske posle V kratkem bo sklenjen trgovinski sporazum.

Predstavnik zunanjega ministrstva je izjavil, da sedaj ni nobenih načrtov za obnovitev diplomatskih odnosov med obema državama.

—«—

Radioaktivna pregraja

CAPE CANAVERAL, 22. — Profesor univerze v Iowi George Ludwig, ki se trenutno nahaja v Cape Canaveralu, je izjavil, da vse kaže, da je radioaktivna pregraja v vsemirju onstran stratosfere usodna za morebitne vsemirske raziskovalce. Ludwig je dejal, da so podatki iz umetnih satelitov pokazali, da doseže ta radioaktivna pregraja največjo intenzivnost pri 3200 km višine.

—«—

Skate v Bergenu toda ne sme v Kopenhagen

OSLO, 22. — Norveški obrambni minister je sporočil, da bo do obiska jedrske podmornice Skate v pristanišču Bergen prišlo, kot je bilo določeno. To sporočilo je bilo objavljeno po posvetovanju z atomskimi strokovnjaki, potem ko se je zvedelo, da danske oblasti ne dovolijo, da bi Skate obiskal Kopenhagen. Podmornica bo obiskala tudi Oslo.

Danska vlada je sklenila, da odpove obisk ameriške podmornice Skate, potem ko jo je danska komisija za atomsko energijo opozorila na nevarnost, če bi morebiti prišlo do kake nezgode. Danski ministrski predsednik in zunanji minister Hansen je izjavil, da na odločitev o odgovedi obiska podmornice Skate ni vplivalo ne direktno ne indirektno nobeno politično stališče. Dostavil je še, da ase tudi nobena tuja država ni vtikala v ta problem ne direktno, je ponovil, ne indirektno. Toda ko so nas naši atomski znanstveniki soglasno opozorili pred morebitno nevarnostjo, pa če še tako majhno, tedaj nisem mogel prezreti tega opozorila».

Neki član danske komisije za atomsko energijo je izjavi, da znanstveniki niso hoteli prevzeti odgovornosti, da ne bi poudarili izredne nevarnosti, ki jo predstavlja dejstvo, da lahko pride na primer do kakega trčenja v pristanišču. «To, kar delajo na Norveškem, v Veliki Britaniji in v ZDA, je na koncu dejal omenjeni član komisije, je stvar teh držav samih. Mi na Danskem nočemo prevzeti odgovornosti in zaradi tega smo vlado opozorili na nevarnost.»

Poročilo ameriške vojne mornarice zatrjuje, da je podmornica Skate dvakrat plula pod polarnim ledom in sicer 11. in 17. avgusta, in sicer po poti, ki jo je pokazal Nautilus. Skate se je skozi razpoke v ledovju vsak dan dvignil na površje.

—«—

Francoske Alpe pobelil sneg

BARCELONNETTE, 22. — Za zaključek poletja, ki so ga letos v nekaterih pokrajinah Francije pričakovali zaman, se je v okrožju Basse-Alpes pojavil sneg. Sneg, ki je pobelil skoraj vse višine v pokrajini in zlasti Petite Cayolle, je včeraj popoldne presenetil mnoge izletnike, namenjene k jezeru D'Allos, ter jih prisilil, da so se povrnili.

BOCEN, 22. — S kratkimi presledki dežuje po vsem Južnem Tirolskem že 20 ur. Na hribih nad 2000 m se je prvič pojavil sneg. Temperatura je že povsod jesenska. V turističnih krajih v višinah so mnoge skupine letoviščarjev že začele zapuščati penzione in hotele.

—«—

Požar uničil vas

REGGIO CALABRIA, 22. — Sinopoli Inferiore, kraj blizu Palmija, je postal to noč žrtev ognja. V vasi je kakih 40 hiš od katerih jih je 13 popolnoma pogorelo, medtem ko so ostale močno poškodovane. Požar je baje nastal, ko je krava v nekem hlevu prevrgla svečo, ki jo je kmet pozabil odnesti.

—«—

MOSKVA, 22. — Moskovski radio je javil, da je SZ končala pripravljanje sedemletnega gospodarskega načrta.

Italijanska politika v znamenju polemik

V ospredju afera «Anonima Banchieri» ter policijske prepovedi zborovanj

(Od našega dopisnika)

RIM, 22. — Dasi je obisk predsednika Gronchija v Braziliji že precej blizu in je že bil tudi objavljen celotni spored tega obiska, se vendar italijansko javno mnenje bolj ustavlja pri nekaterih drugih vprašanjih. Afera Giuffrè je pri tem še vedno na prvem mestu.

Minister Preti je v zvezi z afero «Anonima Banchieri» izjavil: «Kabinet finančnega ministrstva do julija meseca t. l. ni bil nikoli obveščen o vprašanju «Anonima Banchieri». Izkoriščam priložnost za potrditev, da ministrstvo financ, kolikor se ga zadeva tiče, vneto nadaljuje preiskavo, ki jo je pred kratkim pričelo, da osvetli delovanje vodilne skupine omenjene anonimne družbe.» Ta izjava, ki jo je Preti dal nekaterim novinarjem v poslanski zbornici, je pravzaprav preklic trditve lista «Giustizia» od včeraj, ki je trdila, da je bil Andreotti ne samo popolnoma obveščen o protestu emilijanskih škofov, temveč je celo grozil nekemu častniku finance iz Bologne, ki je začel preiskavo o denarnem prometu, organiziranem po Giuffrèju. Pretijev demanti je prišel le nekaj ur po telefonskem razgovoru, ki ga je imel minister s svojim prednikom Andreottijem. Jutri pa bo «Giustizia» napadala tiste liste, ki so «špekulantsko» izrabili njene obtožbe proti Andreottiju in bo zopet potrdila popolno zaupanje PSDI v vladne ljudi KD.

Živa je tudi polemika v zvezi s policijskimi prepovedmi zborovanj in komunističnih letakov. Komunistični poslanec Ingrao je danes v zvezi s tem vložil na notranjega ministra interpelacijo. Radikalni tednik «Espresso» pa ostro napada notranjega ministra Tambronija zaradi besed, ki jih je pred nekaj dnevi izrekel, ko je dejal, da bo «novi socialni red branjen proti vsakomur, ki bi ga hotel kaliti». Tednik najprej oporeka, da bi sploh obstajal kak tak novi red ter poziva Tambronija naj se ozre okrog sebe, da bo lahko ugotovil «še vedno odprto rano brezposelnosti, revščino podeželja, zaostalost na jugu, samovoljnost mogočnikov, legalizirano utajo davkov, korupcijo in favoritizem vse do vrha javne uprave, državne blagajne in po državi nadzorovane bančne ustanove pa sistematično izkoriščane v korist vladne stranke. Nasproti tej realnosti, za katero je Tambroni deloma osebno odgovoren in za katero je stranka, kateri on pripada, odgovorna v celoti, je bilo brez dvoma tudi nekaj napredka in izboljšanja... Nekaj najbolj barbarskih in neznosnih policijskih zakonov je bilo ukinjenih: zasluga za to pa gre Ustavnemu sodišču ki je bilo ustanovljeno proti volji KD in ki deluje skoraj vedno v opoziciji z vlado.»

V rimskih političnih krogih je precej presenetil včerajšnji protest palače Chigi proti pisanju sovjetske revije «Novi časi». Res je dokaj nerazumljivo, kako se je mogla palača Chigi spozabiti ter odposlati omenjeni protest zaradi pisanja nekega inozemskega lista in v tem primeru sovjetskega, ko je vendar znano, da je prav Sovjetska zveza predm

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 26,8, najnižja 20, ob 17. uri 25,5, zračni tlak 1003,3 neenakomerno pada, veter 11 km jugozahodnik ,vlaga 54 odst., nebo 9/10 zastrto, morje rahlo razgibano, temperatura morja 25,6, padavine 11,5 mm.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 23. avgusta
Filip, Zdenka
Sonce vzide ob 5.14 in zatone ob 19.01. Dolžina dneva 13.47. Luna vzide ob 14.50.
Jutri, NEDELJA, 24. avgusta
Jernej, Žlatan

Zasedanje izvršnega odbora trgovinske zbornice

Razprava o perečih vprašanjih tržaških ladjedelnic in industrije

Številni sestanki z avstrijskimi predstavniki - Nove takse za prevoz blaga s tovornimi avtomobili po Avstriji

Po kratkotrajnem premoru se je pričelo zopet zelo živahno delovanje tržaške trgovinske zbornice. V zadnjih dneh so pri zbornici zasedali: komisija za trgovinski promet, delegacija odbora za finance, za prispevke in za osebje. Sinoči pa je dr. Romano Caidassi predsedoval izvršnemu odboru, ki je odobril zaključni obračun za leto 1957 in sprejel vrsto sklepov upravnega značaja.

Na sinočnjem sestanku je predsednik zbornice poročal o stikih ki jih je imel s predstavniki oblasti o industrijskih vprašanjih in še posebej o vprašanjih tržaških ladjedelnic. Ta vprašanja so bila nedvomno v središču zanimanja izvršnega odbora, saj je v zadnjem času vedno več govora o krizi tržaških ladjedelnic in težavnem položaju v ILVA v zvezi s splošno neugodno konjunkturo. Vendar pa lahko sodimo po nekaterih vesteh, da se je zbornici posrečilo doseči nekatera pomirljiva zagotovila. Vendar pa je o tem vprašanju uradno poročilo zbornice zelo lakonično.

Poleg tega je na sinočnjem zasedanju predsednik zbornice predložil načrt raznih akcij v zvezi s predvidenimi sestanki z avstrijskimi predstavniki v okviru dunajskega velesejma. Predsednik se bo sestal poleg tega z Avstrijci v Linzu dne 26. avgusta. V začetku septembra pa bodo prišli v Trst predstavniki gospodarskih krogov iz Frankfurta, ki bodo razpravljali o najboljšem načinu gospodarskega sodelovanja.

V zvezi z napori, da se okrepi promet s tovornimi avtomobili, poroča trgovinska zbornica, da je avstrijska vlada pred kratkim uveljavila novo ureditev glede davčnih bremen za avtomobilske prevoznike, ki prevažajo blago po avstrijskem ozemlju. Na osnovi zakonskega ukrepa, objavljenega v avstrijskem uradnem listu št. 172 od 30. julija 1958 in ki bi stopil v veljavo 1. septembra, bodo tudi italijanski prevozniki plačevali nižje pristojbine.

Nova ureditev je koristna zlasti za prevoznike, ki prevažajo blago na daljše razdalje. Po novi ureditvi se bo plačevala za prvih 90 km taksa 0,40 šilinga za km-tono in za nadaljnjo km-tono pa po 0,05 šilinga. Za prvih 90 km torej ni bistvenih izprememb, medtem pa ko bodo na primer za razdalje do 200 km plačali prevozniki komaj polovico toliko, kot so plačali doslej, za razdalje do 400 km eno tretjino in za 600 km pa eno četrtino.

Trgovinska zbornica poudarja, da bi bilo koristno, če bi tržaški prevozniki posvetili več pažnje tem prevozom, ki so zelo pomembni za tržaško pristanišče.

—«»—

IZJAVA PROF. MARTINA

Skrivnostni svetli predmet je raketa sputnika III.

Prof. Ettore Martin, direktor tržaškega astronomskega observatorija, ki je v teh dneh v Benetkah na zasedanju SEC (evropskega kulturnega združenja) je izjavil o skrivnostni luči, ki se že več noči pojavi in zopet izgine nad severnoitalijanskimi pokrajinami:

«Sedaj je mogoče trditi, da je ta skrivnostna luč v zvezi s tretjim ruskim satelitom. Če se upoštevajo podatki o kroženju, ki so bili objavljeni ob izstrelitvi in če se upošteva, da so ameriški sateliti mnogo višje in da imajo drugačno krožno pot, ni možna nikakšna zamenjava. Po vsej verjetnosti gre za pogonsko raketo tretjega sputnika, medtem ko je kal malo verjetno, da gre za sputnik, ki je mnogo manj svetal.»

Prof. Martin pa ni povsem zanikal, da se ne bi mogel v posebno ugodnih okoliščinah opaziti tudi sputnik, čeprav je to kaj malo verjetno.

Poleg tega se je izvedelo, da se je tržaški astronomski opazovalnici v zadnjih dneh posrečilo fotografirati sedaj že ne več «skrivnostno» luč.

—«»—

Frankfurt soglasen za gradnjo letališča

Trgovinska zbornica iz Frankfurta je sporočila svoje soglasje za izgraditev letališča v Trstu. V sporočilu zbornica poudarja umestnost ustanovitve nove redne letalske zveze s Trstom.

—«»—

Predsednik avstrijske zvezne zbornice na obisku v Trstu

Včeraj dopoldne je obiskal predsednika tržaške trgovinske zbornice dr. Franz Dworak, predsednik avstrijske trgovinske zbornice, katerega je spremljal avstrijski trgovinski delegat v Trstu konzul Matzke. Med razgovori, ki so se nadaljevali tudi popoldne, so razpravljali o številnih gospodarskih vprašanjih, ki zanimajo Avstrijo in Trst.

Volitve za zastopstvo uslužbencev v upravni svet PTT

Vabilo poštnim uslužbencem da oddajo glas kandidatom CGIL

Volitve bodo po vsej državi 6., 7. in 8. septembra - Obveze kandidatov CGIL za vso Italijo

Uslužbenci in nameščenci poštne uprave v vsej državi bodo 6., 7. in 8. septembra šli prvič na volitve, da izberejo svoje predstavnike v upravnem svetu PTT. Pokrajinski sindikat poštnih uslužbencev CGIL v Trstu je zaradi tega včeraj pripravil volilne letake, ki jih bodo razdelili med poštne uslužbence in v katerih je obrazložen volilni program kandidatov, ki jih predlaga CGIL, obenem pa je na kratko opisana vloga glavnega sveta.

Kandidati CGIL za vso Italijo so: Riccardo Fabbri, Renato Pompigli, Carlo Usai, Pietro Stallone, Mario Zuanich, Anna Maria Rossi, Amleto Joly in Mario Gili.

Omenjeni sindikat vabi poštne uslužbence, naj dajo svoj glas kandidatom, ki bodo zvesto zastopali njihove interese in so to že dokazali v nešštetih borbah za pravice in napredek italijanskih poštarjev.

Kandidati na listi CGIL se obvezujejo, da se bodo vztrajno borili za enakopravnost vseh uslužbencev in nameščencev, da se upravni svet ne bo spremenil v orodje diskriminacijske politike, korupcije in paternalizma, da se ne bodo tratili milijoni in milijoni, ki jih plačajo poštni uslužbenci in drugi davkoplačevalci, da se bodo odpravile diskriminacije pri sprejemanju v službo, napredovanju in nagrajevanju, da se bo napravil splošni načrt s sodelovanjem sindikalnih organizacij in uporabo že odobrenih kreditov za gradnjo stanovanj vsem poštnim uslužbencem, da se bo povečalo število strokovnih tečajev da se bodo spoštovali zakonski predpisi in doseglo zboljšanje delovnih in življenjskih pogojev.

Zaradi zavlačevanja v začetku gradnje štirih novih ladij

Delegacija iz ladjedelnice Sv. Justa na razgovoru z vladnim komisarjem

Dr. Palamara je delavcem sindikalne struje FIOM zagotovil, da se bo za stvar zanimal, kolikor je v njegovih močeh

Včeraj dopoldne je bila delegacija delavcev sindikalne struje FIOM iz ladjedelnice Sv. Justa na razgovoru pri vladnem generalnem komisarju. Delegacija, ki sta jo spremljala poslanec Vidali in pokrajinski tajnik FIOM Semilli, je dr. Palamari obrazložila zaskrbljenost delavcev v tem podjetju zaradi zavlačevanja pri začetku del za izgradnjo štirih ladij, ki jih je naročila indonezijska vlada, in vlačilca, ki ga je naročil Pakistan. Delegacija je zaprosila vladnega generalnega komisarja naj posreduje na pristojnem mestu, da bodo ovire odpravljene. Dr. Palamara se je o vprašanju ladjedelnice Sv. Justa, zlasti o vprašanju naročil, podrobno razgovarjal z delavsko delegacijo in obljubil, da se bo za stvar zanimal, kolikor je v njegovih močeh.

O zadevi smo pred nekaj dnevi podrobno poročali, ko sta obe sindikalni organizaciji organizirali zborovanje delavcev ladjedelnice Sv. Justa. Takrat so delavci pooblastili svoje sindikalne predstavnike, oziroma tajništvi svojih sindikalnih organizacij, naj, proučijo vso zadevo in ukrenejo vse potrebno, da bodo odstranjene ovire za začetek del. Predvčerajšnjim je bila delegacija delavcev pri predsedniku pokrajine dr. Gregorettiju, kateremu je opisala razmere v ladjedelnici in zaskrbljenost delavcev. Dr. Gregoretti je obljubil, da bo posredoval pri pristojnih oblasteh kakor je obljubil tudi včeraj dr. Palamara. Delavci upajo, da ne bo ostalo samo pri obljubah, ampak pričakujejo, da bo zadeva čimprej rešena. To pričakuje tudi vsa javnost, ki že dobro pozna in sledi borbi delavcev omenjene ladjedelnice. Vprašanje ladjedelnice Sv. Justa se ne tiče pičlega števila delavcev, ampak nad 300 delavskih družin in raznih podjetij, ki so tesno povezana z obstojem in napredkom tega važnega industrijskega obrata v Trstu. Skrajni čas je, da se odpravijo ovire birokratskega in drugega značaja, da bo ladjedelnica spet zadihala.

—«»—

II. festival tržaških popevk

Zlata zvezda s helebardo popevki «Dober večer Trst»

S podelitvijo nagrad se je sinoči zaključil na vrtu točilnice pivovarne Dreher II. festival tržaških popevk. Prvo nagrado sta si za popevko «Bonasera Trieste» zaslužila Sartori za besedilo in Esopi za glasbo. Avtorja nista nova na tem polju; že lani sta odnesla prvo nagrado. Sartori je tudi precej delaven, saj je sestavil besedila za osem popevk, ki so bile sprejete za letošnji festival.

Za nagrado je dobil zlato zvezdo z zlato helebardo in diplomo. Namesto odsotnega Esopija pa so nagrado izročili njegovi mladi hčerkici.

Besedilo za popevko se je Sartoriju porodilo v glavi med povratkom z vlakom v Trst: uselej ga je prevzela sentimentalnost, ko se je bližal mestu in ko so se mu bližali «plamenčki», kot on opisuje številne mestne luči. Ob taki priložnosti pa se ni mogel zadržati, da ne bi pozdravil «dober večer Trst». In to je tudi posrečen naslov še bolj posrečene popevke, ki ne bi zaostala niti v bolj znanih festivalih.

Avtorji ostalih dveh nagrajenih popevk so bili odsotni.

V teku večera so pevci zapeli vseh 20 popevk, med katerimi je seveda najbolj ugajala Sartori-Esopijeva. Ob zaključku so podarili tudi pevkam in napovedovalki šopke rož, medtem ko so oba pevca nagradili s toplimi aplavzi.

V ponedeljek bo ponovitev večera, kateri bo prisostvovala tudi «siora Ida», znana iz neke radijske oddaje. Baje bo spored precej vesel, ker ga bodo razširili z raznimi kupleti.

—«»—

Obnovljen mladinski hotel pri Miramaru

Končali so zidarska dela na mladinskem hotelu v Miramaru in predvidevajo da bodo lahko prvi mladi gostje prenočili proti koncu oktobra. Sedaj morajo urediti samo še dve spalnici. Mladinski hotel bo sedaj lahko sprejel 100 gostov, medtem ko jih je lahko do sedaj le 60.

PREDEN GRESTE NA DOPUST,
se naročite na
«Primorski dnevnik»
Poslemo vam ga v katerikoli kraj, tudi v inozemstvo.
15-dnevna naročnina Lit. 300.—
Telefonirajte na št. 37-338

OD VČERAJ DO DANES

LJUDSKA PROSVETA

Obveščamo vse obiskovalce, da Ljudska knjižnica v Ul. Roma 15-II. zopet redno posluje.

SOLA GLASBENE MATICE

Vpisovanje v šolo Glasbene Matice bo od 1. do 6. sept. t. l. od 9. do 12. in od 16. do 18. ure v Ul. R. Manna 29. Istotam naj se vpišejo tudi gojenci, ki posečajo podružnico šole v Barkovljah ter gojenci, ki bodo posečali novo ustanovljene podružnice pri Sv. Ivanu (v prostorih Prosvetnega društva) in v Škednju (na domu prof. Ambroseta).

Poučuje se klavir, violina, čelo ter vsi ostali orkestralni inštrumenti in harmonika.

Pričetek pouka bo v ponedeljek 8. septembra t. l.

RAVNATELJSTVO

ŠOLSKE VESTI

Ravnateljstvo državne trgovske akademije s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se bodo popravni izpiti začeli 1. septembra. Razpored izpitov je objavljen na oglasni deski zavoda.

Vpisovanja za šolsko leto 1958-59 se bodo začela 1. septembra in se zaključijo 25. septembra.

Usposobljenostni izpiti se bodo začeli v sredo 17. septembra s pismeno nalogo iz italijanščine.

Potrebne informacije se dobijo v tajništvu vsak delavnik od 10. do 12. ure.

—«»—

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 22. avgusta se je rodilo v Trstu 8 otrok, umrle so 4 osebe, porok pa je bilo 7.

POROČILI SO SE: pomorski kapitan Ivan Vidmar in gospodinja Silvana Zupančič, radiotelegrafist Adriano Louvier in točajka Maria German, električni varilec Claudio Guglielmi in šivilja Diana Rattini, pomorščak Carmelo Messina in barbirka Guerrina Angeli, tesar Bruno Glavina in delavka Liana Mondo, kemik Desiderio Svara in šivilja Ada Giordani, kemik Fulvio Pertot in šivilja Severina Kariž.

UMRLI SO: 80-letna Justina Martelanc vd. Martellani, 71-letna Elisa Olivo, 69-letna Giovanna Mrdnje vd. Grandi, 78-letni Antonio Cerqueni.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN v avgustu

Crevato, Ul. Roma 15; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Al Lloyd, Ul. Orologio 6; dr. Signori, Trg Ospedale 8.

—«»—

Valute

	Milan	Rim
Zlati funt	5.900.—	6.100.—
Marengo	4.650.—	4.800.—
Dolar	622.—	624.—
Frank franc.	132.—	135.—
Frank švicar	144.—	146.—
Sterling	1.720.—	1.760.—
Dinar	82.—	84.—
Šiling	23.75	24.25
Zlato	706.—	708.—
Zah. n. marka	148.—	149.—

Včeraj popoldne na križišču Narodne ulice in Trbiške ceste na Opčinah

Francoski turisti trčili v kamion a so se na srečo le malo ranili

Kdaj bodo začeli misliti na to, da se nevarno križišče odpravi?

Ne mine leto, da se ne bi zgodila na križišču Narodne ulice in Trbiške avto ceste na Opčinah prometna nesreča. Naši čitatelji se prav gotovo spomnijo, da je bilo na tem križišču tudi že nekaj smrtnih nesreč in skoraj vedno so vanje zapleteni tujci. Včeraj so bili na vrsti Francozi, ki so se vračali iz Jugoslavije.

Bilo je okoli 15. ure, ko je na blok Fernetiči privozil osebni avto «Pegeaut 403» z evidenčno tablico 3726 BR 59. Iz njega so izstopili trije člani družine, in sicer mož žena ter hčerka. Očitno zadovoljni nad lepo vožnjo so se začeli pogovarjati in šaliti z jugoslovanskimi obmejnimi organi, potem pa so še stopili v bufet, kjer so z zadnjimi dinarji kupili nekaj spominov. Končno je hčerka potegnila iz avtomobila še filmsko kamero in za slovo napravila nekaj posnetkov. Zapornica se je dvignila in nekaj sekund zatem so bili na italijanski strani.

Tudi tu so bile obmejne formalnosti kmalu opravljene in za volan je sedla žena, poleg nje je bil mož, na zadnjih sedežih pa je sedela hčerka. Hitro so odbrzeli proti Opčinam, in prav gotovo ni nikomur niti od daleč padlo na misel, da se bo njihovo potovanje že v nekaj minutah tako nesrečno zaključilo. Ko je avto privozil do semafora na omenjenem križišču, ki je kazal prosto pot, je iz nasprotne strani privozil velik kamion «fiat 666» in malo pred križiščem s signalom nakazal, da bo zavil na levo, in sicer na Trbiško cesto proti Sesljanu. Ženska, ki je sedela za volanom, je bila najbrž prepričana, da ji bo šofer kamiona pustil prosto pot, saj je imela prednost, a v zadnjem trenutku se je zavedla, da je kamion že zavil na levo. Šofer kamiona je morda napačno ocenil brzino osebnega avtomobila in je verjetno mislil, da mu bo uspelo zaviti na Trbiško cesto še preden bo francoski avto prišel do križišča.

Francozinja je pritisnila na zavore, morda malo premalo, čeprav je bilo kasneje na tleh opaziti nad 10 metrov dolgo sled, vendar se je avto že naslednji trenutek zaril na desno stran med prednja in zadnja kolesa kamiona, ki je že bil obrnjen proti Trbiški cesti. Slišati je bilo značilni tresk, iz kabine pod semaforom je skočil stražnik civilne policije in na mesto je prihitela tudi patrulja finančne straže da bi ponesrečencem nudili pomoč. Zdelo se je namreč, da so v avtomobilu vsi mrtvi, kajti trčenje je bilo tako silovito, da je bil prednji del avtomobila z motorjem vred tako zmečkan, kot da bi bil iz lepenke. Zaščitno steklo je bilo razbito, iz rezervoarja kamiona pa je v velikih curkih teklo plinsko olje.

Cim so očividci priskočili k avtomobilu, pa so takoj videli, da s potniki le ni tako hudo, kot se je zdelo prvi trenutek. Hčerka je ostala nepoškodovana, medtem ko je mož trčil z glavo ob zaščitno steklo in se je porezal po obrazu, tako da je imel v kratkem vso krvavo srajco in hlače. Spremili so ga na rob ceste, kjer se je vsedel žena je dobila živčni napad, medtem ko je hčerka izbruhnila v jok.

Promet je seveda zastal in medtem ko je stražnik civilne policije takoj poklical rešilno postajo in prometno policijo, sta brigadir in finančni stražnik začela urejevati promet. Kakih deset minut zatem so na mesto prišli agenti prometne policije, nekaj kasneje pa še avto Rdečega križa, s katerim so ponesrečenega moža odpeljali v bolnišnico, prav tako tudi njegovo ženo, čeprav se je zdelo, da ni ranjena.

Agenti prometne policije so tudi identificirali vse udeležence nesreče. Za volanom francoskega avtomobila je sedela 50 let stara Lea Duhaus por. Delahaye, poleg nje pa njen 53 let stari mož Jacques, medtem ko je za volanom kamiona sedel 45 let stari Giuseppe Dugan iz Padrič št. 1. Oba francoska potnika so sprejeli v bolnišnici na II. kirurški oddelek, in sicer s prognozo okrevanja v 10 ali 15 dneh, medtem ko se hčerki ni zgodilo nič.

Zvedeli smo še da lastnik kamiona ni bil zavarovan, medtem ko bodo morali Francozi nadaljevati pot v Lille z vlakom, kajti avto se ne da popraviti.

Ta nesreča spet dokazuje, kako nevarno je omenjeno križišče na Opčinah. O njem je bilo že toliko govora in padlo je že nič koliko predlogov, da bi ga na en ali drug način tako uredili, da bi se nesreče preprečile, vendar nič ne pomaga. Kljub nesrečam je ostalo vse pri starem in nič ne kaže, da bi se začeli ukvarjati s tem problemom, ki predstavlja življenjsko nevarnost za toliko ljudi, predvsem pa tujcev, ki križišča ne poznajo. Mislimo, da ni treba več čakati da se bo zgodila še kakšna hujša nesreča, saj jih je bilo do sedaj že več kot dovolj.

Sprednji del francoskega avtomobila je popolnoma razbit in motor neuporaben

—«»—

Le malo je manjkalo da se mož ni utopil

Dva delavca iz Tržiča sta včeraj dopoldne v zadnjem trenutku potegnila iz vode 50-letnega zidarja Anselma Pacca, ezula iz Pirana in stanujočega v Trstu, ki je padel v prekop De Dottori, nedaleč od tržiške bolnišnice.

Neka ženska je z dvorišča bolnišnice opazila moža, ki se je hotel usesti na travnati rob prekopa. Kmalu zatem pa moža ni bilo več na kopnem in ga je videla v vodi, kjer se je potapljal in prihajal na površje boreč se z vrtinci. Na njeno kričanje sta pritekla dva delavca, katerima se je posrečilo potegniti Pacca iz vode in ga odnesti v bližnjo bolnišnico. Zdravniki so najprej poskušali z umetnim dihanjem, potem pa so ga tudi nujno pridržali pod nadzorstvom, a so si zaradi njegovega resnega stanja pridržali prognozo.

Policija je uvedla preiskavo da ugotovi vzroke padca v vodo. Ni izključeno, da je mož zdrsnil na mokri travi, kakor ni mogoče izključiti možnosti, da je hotel izvršiti samomor.

—«»—

ZA PROMET ZAPRTA ULICA

Občina sporoča, da bo od 25. avgusta dalje za promet zaprta Ulica F. Filzi, in sicer med Ul. Milano in Ul. Valdirivo, ker bodo na tem odseku polagali telefonske kable.

Priprave za volitve

V ponedeljek zasedanje občinske volilne komisije

Uredili bodo seznam volivcev - KPI sestavila program in volilno listo

Se vedno ni uradno znan datum občinskih volitev, čeprav več ne obstaja nikak resen razlog za zavlačevanja in negotovost samo škoduje mirnim in resnim pripravam. Govori se, da bo do uradnega sporočila prišlo v ponedeljek, vendar pa so tudi to le govorice, ki se kaj lahko izkažejo za neutemeljene, saj je bilo prejšnji teden prav tako «resno» govora, da bo v začetku tega tedna to formalno vprašanje rešeno.

V zvezi z volitvami je občinska volilna komisija, ki ima za nalogo pripraviti seznam volivcev, urediti volišča in opraviti druga potrebna tehnična dela, izdelala načrt svojega dela. Komisija se bo sestala v ponedeljek in bo pregledala seznam volilnih upravičencev. Na zadnjem podobnem sestanku so predvsem proučili črtanja iz volilnih seznamov, do katerih je prišlo zaradi smrti in preselitev volivcev. Skupno so tako črtali iz seznama 1960 oseb, vpisali pa 76 oseb. Tokrat pa bo na dnevnem redu pročitev poročila občine o novih naseljencih v Trstu. Komisija se bo nato sestala 45 dni pred volitvami, torej 27. avgusta, če se bodo izkazala za točna predvidevanja, da bodo volitve 12. oktobra. Komisija bo morala tudi določiti volilne sedeže, kar pa ne bo preveč zapleteno, ker se je doseljanja mreža volišč izkazala za zadostno.

Sporedno s temi pripravami se odvijajo tudi priprave strank. Že včeraj smo poročali o sestanku vodstva Neodvisne socialistične zveze, ki je razpravljalo o splošnih političnih in ideoloških vprašanjih gibanja in sklenilo sklicati prihodnji teden skupščino članov, kjer bo govora o teh vprašanjih in kjer bodo tudi predložili v razpravo kandidatno listo in program. Vodstvo sedaj sestavlja tako program kot kandidatno listo, vendar pa ni pričakovati bistvenih sprememb tako glede programskih točk kot kandidatne liste.

Na sedežu PSDI se je sinoči sestala komisija za kandidatno listo, ki je končala svoje delo. Lista bo vsebovala kandidate napisane po abecednem redu. Sinoči se je sestalo tudi vodstvo PRI, ki je opravilo zadnje popravke na kandidatni listi, medtem ko še niso izdelali programa. O teh vprašanjih bodo odločali na skupščini, ki bo proti koncu meseca.

Obsežnejše delo je opravila tudi tržaška avtonomna federacija KPI in se je v četrtek sestal njen pokrajinski svet, kateremu je predsedoval novi tajnik Paolo Sema. Pogassi je na sestanku predložil volilni program, katerega so soglasno odobrili po daljši razpravi. Kandidatno listo, katero so prav tako soglasno odobrili, pa je predložil Pescatori. Na sestanku je obširneje govoril Vidali o pomenu volilne kampanje za obnovo občinskega sveta. Večer prej pa je o istem vprašanju razpravljala federalna kontrolna komisija, ki je prav tako odobrila program in kandidatno listo.

Tajništvo mladinske zveze STO je sklicalo vse načelnike skupin aktivistov na izredno zasedanje, ki bo v nedeljo ob 21. uri.

—«»—

Tudi nogomet nevaren

Nekaj minut po 19. uri so iz previdnosti sprejeli na opazovalnem oddelku 26-letnega Vittoria Callinija iz Ul. del Trionfo, ki je imel precej prask po obrazu in je vrhu tega bruhal. Poškodbe sicer po mnenju zdravnikov niso resne in bi moral Callini ozdraveti najkasneje v dveh dneh.

Callini je izjavil, da se je med igranjem nogometa na igrišču v Ul. T. Grossi spotaknil in padel.

Kamion, osebni avtomobil in rešilni avto, s katerim so francoska turista odpeljali v bolnišnico

Včeraj zjutraj na Ul. Flavia huda prometna nesreča

Dekletce pod motocikel

Pri padcu se je hudo poškodovala, tako da se zdravniki o njenem zdravstvenem stanju niso izrekli

Na ravnem delu Ul. Flavia med mitnico in tovarno testenin «Mullich in Lorenzetti» se je včeraj zgodaj zjutraj pripetila huda prometna nesreča, zaradi česar je življenje 10-letne Caterine Paderno od Sv. M.M Sp. 1373 v resni nevarnosti.

Dekletce je prekoračilo cesto z zavojem kruha v rokah in je bilo verjetno namenjeno domov. Prav tedaj je po cesti vozil z motornim kolesom s prikolico 50-letni Giovanni Pobega iz ezulskega taborišča pri Orehu, ki je silovito treščil v dekletce in jo podrl na tla.

Negibno dekletce je nemudoma spravil v prikolico in zdrvel proti mestu, medtem ko so očividci telefonsko obvestili bolničarje Rdečega križa o nesreči. Ti so se srečali s Pobego na Senenem trgu, kjer so ranjeno Paderno prenesli v rešilni avto

Že na prvi pogled so zdravniki ugotovili njeno izredno hudo zdravstveno stanje, predvsem zaradi podplutbe nad očesom in ustnicah, ran na nogi in na nosu z verjetnimi kostnimi poškodbami ter so si tudi zaradi omotičnega stanja pridržali prognozo.

Na kraj nesreče so odšli agenti prometne policije, ki so zaplenili Pobegovo vozilo, katero je sedaj v avtoparku poveljstva v Rojanu.

—«»—

Nezgoda na delu

S prognozo okrevanja v mesecu dni so morali včeraj zadržati na zdravljenju na kir. oddelku 50-letnega Antonia Sandrija iz Rocola, ki se je ranil med delom v mizarski delavnici v Ul. Media.

Neki stroj, pri katerem je delal, mu je namreč odrezal zadnji členek mezinca desne roke.

—«»—

Prometna nesreča

Proti večeru je sredi prometnega vrveža v Ul. Oriani prekoračila cesto tudi 69-letna Rachele Petta doma iz Genove, a je trenutno na obisku znancev v našem mestu. Priletna ženska se je iznenada znašla pod lambreto 47-letnega Giovannija Ossa Pegorara z Jeričljevega trga, ki ni utegnil preprečiti nezgode in je žensko podrl na tla.

Na srečo njene poškodbe niso bile resnega značaja, zaradi česar so jo v bolnišnici, kamor so jo odpeljali z rešilnim avtom, po nudeni zdravniški pomoči odslovili.

RADIO

RADIO TRST A

11.30 Brezobvezno, drobiž od vsepovsod in.. (45 obratov!) Izleti po gorah: 8. «Kanin»; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Parada lahkih orkestrov; 13.30 Lahka glasba; 14.45 Kvintet Stan Getz; 15.00 Respighi: Stari plesi in arije; 15.20 Melodije iz filmov in revij; 15.45 Operne arije; 16.00 Radijska univerza: Življenjepisi mislecev: 3. Aristotel; 16.15 Pevci lahke glasbe; 16.35 Orkester Carlo Pacchiori; 17.00 Slovenski samospevi; 17.15 Plesna čajanka; 18.00 Oddaja za najmlajše: Franc Jeza: «Odprava Marko», 5. nadaljevanje; igrajo člani radijskega odra; nato lepe melodije, lepi glasovi; 18.45 Prokofjev: Trije stavki iz «Skitske suite»; 19.00 Zabavna glasba; 19.15 Umetnost in življenje: «Antološki pregled sodobnih italijanskih likovnih umetnikov»; 19.30 Pestra glasba; 20.45 Vokalni kvintet «Lisinski»; 21.00 Dramatizirana zgodba: Lovro Valentinčič: «Pomlad v vesolju»; igrajo člani Radijskega odra; 22.00 Skladbe Edwarda Griega; 22.30 Orkester Franck Chacksfield; 23.00 Večerne melodije; 23.30 Polnočna glasba.

RADIO TRST

14.30 Tretja stran; 19.05 Po poti folklore — «Ljubezenske pesmi»; 19.30 Stari motivi: klavirski duet Cergoli-Safred.

RADIO KOPER

Poročila v slov.: 7.00, 7.30, 13.30, 15.00.
Poročila v ital.: 6.30, 12.30, 17.15, 19.15, 22.30.

5.00-6.15 in 8.00-12.00 Prenos RL; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Zabavna glasba, vmes reklame; 14.50 Glasba po željah; 13.40 Kmetijski nasveti; 13.45 Popevke in ritmi od tu in tam; 14.30 Kulturni obzornik; 14.40 Skladbe J. Straussa, F. Suppeja in E. Waldteufla; 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame; 15.20 Dalmatinske popevke; 15.40-17.00 Prenos RL; 17.25 Znani solisti; 18.00 Glasbeni variete; 18.45 «Pismo iz Rima»; 19.30-22.15 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba; 22.40 Plesna glasba.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m
Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55.

8.05 Mladina poje (predstavljamo mladinski pevski zbor iz Predvora p. v. Toneta Logarja in iz Kamnika pod vodstvom Viktorja Mihelčiča); 8.30 Glasbena medigra; 8.40 Humoreska tega tedna - Georges Mikes: Italija za začetnike; 9.00 V svetu opernih melodij (ponovitev oddaje z dne 12. VIII. 1958); 10.10 Belokrajski in gorenjski folklorni motivi; 10.25 Zvonimir Ciglič: Prva simfonija (orkester Slovenske filharmonije dirigira Samo Hubad); 11.00 Popevke in melodije; 11.45 Ljubljanski komorni zbor pod vodstvom Milka Skoberneta poje pesmi raznih narodov; 12.00 Tri skladbe za violino in klavir izvajata Isaak Stern in Aleksander Zakin; 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt narobe in prav; 12.25 Domači napevi izpod zelenega Pohorja; 13.15 Zabavna glasba, vmes obvestila; 13.30 Louis Moreau Gottschalk-Hershey Kay: Cake-walk, baletna suita (filadelfijski orkester dirigira E. Ormandy); 13.55 Operetna glasba; 14.15 Dve rapsodiji Johannesa Brahmsa; 16.00 Ura popevk in ritmov; 17.10 Slavni solisti pojo in igrajo; 18.00 Radijski leksikon; 18.15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov; 18.45 Okno v svet: Danska; 20.00 «Spoznavajmo svet in domovino» (prenos javne oddaje iz velikega studia Radia Ljubljana); 21.00 Zabavni zvoki za konec tedna.

TELEVIZIJA

18.15 Ameriška panorama; 18.30 do 19.30 Življenje v pragozdu: Jim iz džungle; 20.30 TV dnevnik; 20.50 «Carosello»; 21.00 Refrain: Melodije za tri generacije, predstavlja Tina De Mola; 21.45 Odprite: Policija! (tretji prizor); 22.30 Rembrandt; 22.50 TV dnevnik.

KINO

Excelsior. 16.00: «Glida», veliki uspeh Rite Hayword, Glen Ford.
Fenice. 16.00: «Kitajska punčka», V. Mature, Li Li Hua.
Nazionale. 16.00: «Goli grišča», D. Wayne, K. Wynn.
Arcobaleno. 16.00: «Kamikaze — človeška torpeda».
Supercinema. 16.00: «Brez drugih», G. Cervi.
Filodrammatico. Zaprto.
Grattacielo. 16.00: «Hektar nebes», R. Schiaffino, M. Mastroianni.
Cristallo. 16.30: «U-Boat 55, gusar brezna», H. Felmy, W. Preiser.
Capitol. 16.30: «Nisem več gangstar», S. Košina, Tina Pica in N. Gallo.
Astra Rojano. 16.30: «Občutljivi zločinec», J. Lewis.
Alabarda. 16.00: «Osvobojeni Jeruzalem», S. Košina, R. Battaglia.
Aldebaran. 16.00: «Možje v mestu», Renato Salvatore, Giorgia Moll, Franco Fabrizi.
Ariston. Glej letni kino.
Aurora. 16.30: «Lorella», L. De Luca.
Garibaldi. 16.00: «Upor na ladji Kane», Humphrey Bogart, José Ferrer, Van Johnson.
Ideale. 16.30: «Smer Toklos», G. Grant, J. Garfield.
Impero. 16.30: «Močno me objemi», W. Holden, N. Olson.
Italia. 16.30: «Mladoporočenca na preizkušnji», S. Stephen in D. Bogarde.
Moderno. Zaprto
Savona. 16.00: «Odrešenje Indijancev», L. Barker in R. Mareno.
Viale. 16.00: «Osvajalci vsemirja», H. Carner in A. Franz.
Vittorio Veneto. 16.30: «Pokvarjeno mesto», Pat O'Brien, kriminalni film.
Belvedere. 16.30: «Kocissov sin», R. Hudson.
Massimo. 16.30: «V kraljestvu Walt Disneya».
Novo cine. 16.00: «Sedem morilcev», Randolph Scott, Gail Russell.
Radio. Začetek sezone 1958-59: 16.00: «Jaz, mamica in tisi», M. Merlini, Domenico Modugno.

NA PROSTEM

Castelli di S. Giusto. 20.30: «Fanfje in dekleta» (Bulli e pupe), Marlon Brando, Jean Simmons.
Arena dei fiori. 20.15: «Gabriela», Leslie Caron, John Kerr, Cinemascope.
Arena Diana. 20.00: «Pustolovščine in ljubezni Omarja Khayyama», Cornel Wilde, D. Paget, J. Derek. Vistavision.
Ariston. 20.00: «Mučenje s poželjnostjo», Rod Steiger.
Garibaldi. 20.30 in 22.00: Glej zgoraj.
Marconi. 20.15: «Ljubezen na prvi pogled», Walter Chiari, Isabelle Corey.
Paradiso. 20.00: «Divji mojster», Glenn Ford. Cinemascope.
Ponziana. 20.00: «Aleksander Veliki», Richard Burton, F. Mark. Cinemascope.
Roiano. 19.45: «Dvojica iz Teksasa», Glenn Ford, William Holden.
Secolo Sv. Ivan. 20.00: «Ruby, divji cvet», J. Jonex, C. Heston, K. Malden.
Stadio. 19.45: «Možje in volkovi», Silvana Mangano, Yves Mandand.
Valmaura. 20.00: «Drango», Jeff Chandler, aventure.

KINO MILJE

Europa: «Na ukaz kraljaa», E. Rossi Drago, Jean Marais.
Roma: «Toto in Marcellino», Toto in Pablito Calvo.
Verdi: «Zadnja surovost», Lorella de Luca, Yvonne Sanson.

S. A. T.

AVTOBUSNE PROGE

Trst - Sežana - Ljubljana: od nedelje do petka vsak dan ob 7.30 — z Opčin ob 7.50. Ob sobotah ob 10.50 — z Opčin ob 11.10.

Ob **sobotah** in **nedeljah** podaljšana proga do **Bleda**

Trst - Sežana: petek in sobota ob 7.00 in 15.30 — z Opčin ob 7.30 in 15.50;
— iz Sežane ob 9.30 in 18.30.

**Iz

NAD SAVO SE VIJE TRIDESET TUJIH ZASTAV

Danes svečana otvoritev beograjskega velesejma

Lani za 400 milijard pogodb, za koliko jih bo letos?

Pogled na del beograjskega sejmišča (I. II. in III. hala)

Zadnje dni je bilo na beograjskem sejmišču čez Savo zelo živo. Razstavišče se je pripravljalo na otvoritev, ki bo danes. Za letošnjo beograjsko velesejmsko prireditev smemo že vnaprej reči, da bo uspešnejša od vseh dosedanjih. To dokazuje zanimanje doma, v Jugoslaviji, kot tudi v inozemstvu. To povedo tudi sledeče številke. Razstavljenih bo okoli 6000 eksponatov, s katerimi se predstavlja 700 jugoslovanskih in 890 tujih razstavljalcev. Te številke so znatno večje od številk na lanskoletnem beograjskem sejmu. Toda sami gospodarstveniki poudarjajo, da je bistvena razlika letošnjega beograjskega sejma v tem, ker so se to pot strogo držali specializacije, ki se kaže v sicer zelo bogati izbiri, hkrati pa tudi v boljši kakovosti izdelkov. To velja tako za blago, ki je namenjeno izvozu, kot tudi za blago, ki je namenjeno uvozu.

Beograjski sejem je — sejem tehnike in tehničnih dosežkov. To je naziv in značilnost beograjske velesejmske prireditve, na kateri sodeluje letos 30 držav. Od tujih razstavljalcev so posebno številni in izbrani razstavljalci iz Zahodne Nemčije, Italije, Združenih držav, Avstrije, Švice, Madžarske, Anglije, Češkoslovaške in drugih. Jugoslovansko proizvodnjo pa bodo zastopala podjetja iz vseh jugoslovanskih republik, vendar bo poudarek domače proizvodnje v poljedelstvu, strojih, električni industriji, kemični industriji in nekovinah.

Domači in tuji razstavljalci bodo v smislu namena te ekonomske prireditve prikazali v glavnem tiste stroje in naprave, ki služijo izpopolnjevanju tehnoloških procesov proizvodnje in povečanju produktivnosti. To pa ne bo le mekaka demonstracija najnovejših tehnoloških dosežkov, ampak bo beograjski sejem imel izrazito trgovski značaj. Razstavljenih bo veliko povsem novih izdelkov, ki so jih začeli v Jugoslaviji na novo izdelovati, ter tujih izdelkov, ki se bodo to pot prvic pojavili na jugoslovanskih tovrstnih prireditvah. Jugoslovanska industrija prikazuje določeno število strojev, ki so jih v zadnjem letu začeli izdelovati ali jih močno izpopolnili. Ves čas velesejma bodo z raznimi razstavljenimi stroji in napravami delali tudi nazorne demonstracije o njih uporabnosti, tako da se bodo mogli interesenti in tudi vsakdanji obiskovalci kar na kraju samem prepričati o njihovi kakovosti in učinku. Jugoslovanska industrija se iz leta v leto izpopolnjuje in tako tudi njeni izdelki, zato ni nič čudnega, da letos jug. industrijska podjetja razstavljajo še bolj izpopolnjene naprave in večjo izbiro. To jamči tudi večje trgovske zaključke letošnjega velesejma.

Da je temu tako, dokazuje zanimanje, ki ga je sejem vzbudil v mnogih deželah. Ves razstavni prostor je bil že zdavnaj zaseden, hkrati pa so že pred dnevi najavile svoj obisk številne delegacije iz tujine in številni posamezni interesenti. Uradna trgovinska delegacija Združenih držav je v Beograd prispela že pred dnevi. Poslovni ljudje Združene arabske republike, Belgije, Holandske, Indije, Italije in drugih držav, so prav tako že tu. Predstavniki francoskega nacionalnega centra za zunanjo trgovino pa so najavili svoj prihod za prve dni prihodnjega tedna. Prav tako se pričakuje v prihodnjih dneh dotok večjega števila vidnih gospodarskih novinarjev iz skoraj vseh evropskih držav in tudi od drugod.

Da bi dejavnost pri sklepanju poslovnih zvez in nakupov šla bolj od rok, je uprava beograjskega sejma razširila dejavnost kluba poslovnih ljudi, v katerem bodo poslovni ljudje mogli najti strokovnjake za vse probleme v zvezi z mednarodnimi kupoprodajnimi, kooperacijskimi, tranzitnimi in drugimi posli. Na sejmu bo imel svoje prostore tudi patentni biro.

Nemogoče je v kratkem opisati razstavišče, zato bomo omenili le, da bodo v okviru sejma tudi posebne razstave z razstavnim blagom najvišje tehnične ravni, kot na primer razstava «komunikacij v domu in industriji», ki jo organizira Združenje industrijskih konstruktorjev ZDA, ki bodo tu prikazali najbolj moderne telefonske, radijske, televizijske in druge naprave.

Na koncu se bomo omejili na nekaj podatkov o Italiji in Jugoslaviji. Italija je na tem sejmu ena najmočnejših če ne najmočnejša tuja država. V Beograjskem sejmu sodeluje 100 italijanskih industrijskih podjetij najrazličnejših panog proizvodnje in ker zavzema Italija v jugoslovanski zunanji trgovini prvo mesto, je razumljivo, da imajo italijanska podjetja izreden interes za še nadaljnje razširjenje svojih poslovnih stikov z jugoslovanskim tržiščem. Pri tem bomo mimogrede omenili se to, da trenutno uspešno deluje 23 sporazumov za tehnično sodelovanje med jugoslovanskimi in italijanskimi podjetji, kar prav gotovo n malo.

Toda če išče Italija na jugoslovanskem tržišču mesta za plasiranje svojih izdelkov, velja isto tudi za jugoslovanska podjetja, ki reflektirajo na izvoz svojega blaga. Visoka raven tehnične popolnosti izdelkov zagrebškega podjetja «Rade Končar», ki izdeluje električne naprave, visoka tehnična raven izdelkov zagrebške «Prvomajske», katerih strojne naprave so vzbudile zanimanje in občudovanje tudi na milanskem velesejmu, odlični optični instrumenti in cinemaskopski projektorji kranjske «Iskre» vse to govori, da bodo tudi jugoslovanski industrijski izdelki našli kupcev med tujimi interesenti.

Na lanskem velesejmu, ki ga je obiskalo nad milijon ljudi, so sklenili za 400 milijard dinarjev poslov. Ker je letošnji beograjski sejem popolnejši od lanskega in ker vlada v svetu še večje zanimanje zanj kot lani, je računati, da bodo letošnji posli večji od lanskih.

OPUSTOŠENJA PO VELIKIH NEURJIH V PIEMONTU

Tudi potok je postal reka: plazovi, usadi in poplave

Prebivalci vasi Varzo rešili življenje mnogim turistom

Kot smo že poročali, je prišlo v noči od torka na sredo do velike elementarne nesreče v krajih okrog Domodossole. Zaradi močnega neurjaki je trajalo osem ur, se je utrgal z bližnjega hriba velik plaz, ki je prekinil simplonsko železniško progo ter je povzročil velike poplave v krajih okrog Domodossole. 13 oseb je samo v vasici San Giovanni, ki spada pod občino Crevola d'Ossola izgubilo življenje, med temi so tudi štirje francoski turisti, ki so prav tedaj potovali s svojim avtom skozi omenjene kraje.

Sedaj pa poročajo, da se slabo vreme v Piemontu se vedno nadaljuje, kar spravlja v obup vse prebivalce prizadetih krajev, katerih imetje je že zadnje neurje skoraj povsem uničilo. Dež grozi še drugim bližnjim krajem, kjer hitijo delavci že dva dni graditi nasipe in popravljati najvažnejše ceste. Aosto je obiskal tudi predsednik pokrajine advokat Bondaz, ki je izjavil, da upa, da je glavna nevarnost že minila.

V Chatillonu je bil že včeraj vzpostavljen promet na glavni cesti, prav tako tudi v Dolini d'Aiaz. V Ponteyu je voda odnesla most, ki so ga komaj lansko leto zgradili. V Valtournanche, kjer se je vsulo kar 11 plazov, so delavci še vedno na delu, da bi očistili ceste, ki so povsem zasute s peskom in kamenjem. Se bolj težek je položaj v Champ de Praz, kjer je reka Chalamé povsem spremenila svoj tok in se razlila po bližnjih krajih.

Ni se vzpostavljen promet na cesti, ki vodi v Ceresole, kot tudi v dolini Soane. Prav tako so še na delu pri Canavese, kjer je skupno s plazom zgrmel v dolino tudi velik ledenik.

Kljub dežju so delavci na delu da vzpostavijo promet na simplonski železniški progi, na katero se je vsul plaz od 30 do 40.000 ton zemlje. Delo je zelo otežkočeno, ker se bojijo, da bi pri premikanju zemlje, lahko sprožili nove plazove. Zato so morali delavci najprej podpreti hrib in šele nato bodo začeli z odstranjevanjem zemlje in kamenja. Menijo, da bo promet na progi lahko vzpostavljen šele čez kakih 15 dni. Tudi cesta čez Simplon je zaradi velikega plazu močno poškodovana. Vendar ne morejo pričeti s popravljalnimi deli dokler ne neha deževati in dokler se reka Diveria ne vrne v svojo strugo. V prihodnjih dneh bodo postavili tudi dva zasilna mosta.

V dolini Bognanco je zaradi neprestanega dežja, položaj še vedno precej kritičen. K sreči pa so se izkazale za neresnične vesti o novem neurju, ki naj bi prizadel kraj Bognanco. Nekaj turistov, ki so prišli peš iz Bognanca, je povedalo, da je še kakih 300 turistov v Bognancu, ki pa so se ni rešili, se preden je hudournik Bogna udrl v kraj. Smrtnih žrtev tako ni bilo in domačinom je uspelo vzpostaviti tudi zvezo z Domodossolo, tako da je dolina v glavnem preskrbljena s hrano. Seveda prenašajo hrano in tudi ostale potrebščine peš, ker je promet po cestah povsem onemogočen. Pričakujejo, da bodo v prihodnjih dneh vsaj toliko očistili ceste, da bodo lahko začeli voziti avtobusi. Poplave so močno poškodovale turistični kraj Terme, kjer sta hotela «Regina» in «Milano» na pol porušena. Odrezani od ostalih krajev so tudi vsi oni turisti, ki so na letovišču v Alpe Devero. Velik plaz je namreč zasul pokrajinsko cesto, kake 3 km daleč.

Brez pomoči stanovalcev vasi Varzo, bi bila katastrofa v vasi San Giovanni še mnogo večja. Tako je povedal neki švicarski turist, ki ga je neurje doletelo v trenutku, ko je potoval skozi San Giovanni.

Omenjeni turist je povedal, da je videl tudi avto, v katerem so bili štirje francoski turisti, ki so v neurju izgubili življenje. Povedal je, da so čakali prebivalci Varze, kljub veliki nevarnosti, v bližini plazu, da so obvestili vse avtomobiliste, na nevarnost in na bližajočo se povedenj. Več tujih turistov je njihove nasvete poslušalo ter se je umaknilo v Varzo, kjer je tudi prenočilo. Med temi so bili tudi številni angleški, nemški, francoski in švicarski turisti. Tudi trije francoski pulmani, ki so prihajali iz Tonona, so se še pravočasno ustavili ter poiskali zatočišče v Varzi. Če bi bili nadaljevali pot, bi verjetno še kakšnih 60 turistov našlo grozno smrt v deroči vodi.

«Ne morem izraziti z besedami svojega občudovanja do hrabrih prebivalcev Varze», je dejal omenjeni švicarski turist, «ki so izpostavili svoje življenje, da rešijo življenje tujih turistov. Lahko rečem, da bi bilo število smrtnih žrtev še dosti višje, če ne bi bilo teh hrabrih ljudi. Po mojem se je najmanj 15 tujih avtomobilov z njihovo pomočjo rešilo pred poplavo in plazom».

Italijanski minister Pastore je včeraj predsedoval sestanku pokrajinskih oblasti v Novari, kjer so razpravljali o kritičnem položaju, ki je nastal v Piemontu, predvsem pa v Val d'Ossola. Na sestanku so ugotovili, da je treba najprej pomagati družinam, ki so izgubile vse svoje imetje, nato pa je treba začeti z zaščitnimi deli, da se preprečijo nove nesreče. Minister Pastore je javil, da je italijanska vlada poskrbela, da dobijo prizadeti kraji najpotrebnejše življenjske potrebščine in druge stvari iz Švice. Določenih je tudi 65 milijonov lir, s katerimi bodo začeli čistiti in popravljati ceste v občinah Crevola d'Ossola, Bognanco, Baceno, Barzo in Traquera.

V San Giovanni so dosedaj našli trupla treh otrok truplo njihove matere ter se truplo 35 letne ženske in trupli dveh moških, za katere domnevajo, da so francoski turisti. Ker jim je voda odnesla obleko in druge predmete in ker se niso našli avto, ne morejo ugotoviti njihove identitete.

Brigitte Bardot se zadnje čase pogosto videva s kitaristom Sachom Distelom. Pravijo, da bi se iz tega znalo kaj roditi, baje celo poroka...

ČEPRAV PRI NAS ŠTAJERSKI KLOPOTCI NE POJEJO

Pravočasno se bo treba pripraviti na trgatev: najprej seveda v kleti

V vinorodnih goricah Štajerske že delj časa pojejo klopotci. Pri nas te tako lepe navade nimamo, pa čeprav so tudi naši kraji vinorodni in dajejo obilo dobre kapljice. Toda čeprav klopotcev ne slišimo, v vinogradih grozdje lepo zori. Morda bo kdo menil, da smo se nekoliko prezgodaj lotili vprašanja, o katerem nameravamo pisati, vendar menimo, da nikoli ni prezgodaj, kajti povsod, doma in na poju, je še veliko dela (sicer ga ima kmet vse leto dovolj), tako da gre teden mimo kot bi mignil in moglo bi se zgoditi, da se bomo znašli pred trgatvijo, ne da bi bili nanjo pripravljeni. Da bi se nam to ne zgodilo, začnimo že sedaj, prav počasi, vsak dan nekaj.

Med letom se klet napolni z najrazličnejšo šaro in tudi z nepotrebno nesnago. Da se pa ne bi zgodilo, da bi nam nesnaga in malomarnost pokvarila celoletni trud, začnimo od začetka. Najprej očistimo klet vse šare, vseh onih nepotrebnih predmetov, ki jih med letom v naglici potisnemo v klet in tam obstanejo. Nato vso klet temeljito očistimo in razkužimo. Nato jo prezračimo. Posebno velja to za one kleti, ki so vlažne in teh je pri nas, žal, največ. Nadalje omogočimo, da pride v klet čimveč sonca.

To so osnovna dela in rekli bi, da smo še vedno v začetku, ker se moramo nato lotiti posode. S tem pa mislimo na vso vinsko posodo, od brente do bednja in soda.

Čistoča je glavni element, s katerim moramo računati, da bo vino zares takšno, kakršnega nam bo dalo grozdje. Letos kaže grozdje dobro. Trte so obložene in kjer ne bo suša preveč ostra, bo tudi kakovost grozdja dobra. Zelo bi bilo škoda, da bi si ga z malomarnostjo pokvarili.

Najvažnejša skrb je sedaj pri sodih. Plesnive sode ali sode, ki imajo kakršen koli duh, lahko še rešimo, če se plesen ni preglobоko zajedla. Tem sodom najprej dobro odstranimo vinski kamen in v kolikor se da tudi nekoliko ostrgamo les. Če drugače ne gre, mu izbijemo dno in ta opravek temeljitejo opravimo. Nato ga speremo s hladno vodo in nato nalijemo ponovno z vodo, ki jo pustimo v njem dva, tri dni. Nato ga spet napolnimo s svežo vodo. To večkrat ponavljamo. Sedaj začnemo z izpiranjem s toplo vodo, kateri dodamo še sode, pač v razmerju plesnivosti do največ 5 kg sode na 100 litrov vode. Kletar že sam ve, da ni dovolj sod z vodo naliti, pač pa da ga mora kotaliti ali kakor koli premikati, da se voda v njem mesa in stene izpira. To pranje s toplo vodo, v kolikor je potrebno tudi ponovimo in nato izperemo s hladno, čisto vodo. S tem še nismo končali. V tak sod moramo naliti nekaj vina, najboljše je prevreto vino, ki ga pustimo v sodu nekaj ur.

Plesnive sode lahko rešimo tudi z žvepleno kislino. Tudi pri tem velja isto kot prej. Namreč da sodu izbijemo dno, ga temeljito očistimo in na koncu še temeljiteje izperemo. Za čiščenje z žvepleno kislino uporabimo do enega litra žveplene kisline na 100 litrov vode, pač v razmerju s plesnivostjo soda. Pri tem je paziti na to, da najprej nalijemo vodo in šele nato prilijemo kislino. Pri tem se ustvari nagla temperatura, s katero se lahko opariš.

Ko smo sod temeljito očistili in oprali, ga pred rabo še zažveplamo.

Tu smo govorili o pokvarjeni posodi. Toda tudi z dobro posodo moramo ravnati pravilno, da se nam ne pokvari. Vso prazno posodo bi morali že med letom od časa do časa očistiti in zažveplati. Ker pa nam čas včasih ne dopušča, je nujno, da vsaj sedaj to temeljito opravimo. Celo nov sod moramo pravilno pripraviti za rabo.

Ker je bilo že govora o plesnivi posodi, bomo omenili še posodo, v kateri se nam je vino skisalo. Za tako posodo je postopek čiščenja približno enak kot gornji, le da moramo to posodo temeljiteje zažveplati. Če pa vse to ne bi pomagalo, je danes na razpolago že veliko kemičnih sredstev, ki so zelo učinkovita in niti ne predraga.

Vse to velja za posodo, ki se še da rešiti. Za preveč pokvarjeno posodo pa ni rešitve in je bolje, da je ne uporabljamo, da si ne nakopljemo še druge škode. Vsekakor pa bomo tu omenili, da bo dober kletar pazil, da do tega ne pride. Če pa se mu je sod vendarle pokvaril, ga bo skušal rešiti, vanj pa prav gotovo ne bo dajal niti mladega, še manj pa kakovostnega vina.

Kot vidimo, je pred nami veliko dela in čeprav je začelo grozdje komaj dobro zoreti, nam nalaga naloge. Vredno pa jih je pravočasno opraviti, da ne bi obveljal oni stari rek, ki je znan za slabe gospodarje: «Uide moči, uide toči, pride v slabe rcke in se vse iztoči.»

—«—

SADNO DREVO SE SUŠI: LE KAJ MU JE?...

Včasih nam sadno drevo začne hirati, ne da bi mogli ugotoviti vzrok. Celo dober strokovnjak težko ugotovi, zakaj se drevo suši. Včasih pa se sadjar čudi, zakaj se mu suši n. pr. češplja, pa čeprav je že lani opazil na sadju kaparja. Pozneje je bil tudi opazil, da so veje postale črne, nekako sajaste ali posute s črnim prahom.

To je drevo močno ošibilo in za nameček je drevo napadel še rdeči pajek, ki se je začel tudi pri nas množiti. Tega pa je težko odkriti, ker se rad skriva na spodnji strani listov. In kolikor ni drevo ošibil že kapar, mu pomaga še rdeči pajek, ki izsesa iz listja sokove.

Vsako drevo, ki ga močneje napadata ta dva škodljivca, je v veliki nevarnosti. Hrano, ki bi jo drevo porabilo za tvorbo brstičja in sadja ter za rast, izsesajo škodljivci ali pa porabijo glivice rastlinske bolezni. Rdeči pajek pa zmanjša še listno površino, tako da si drevo more pripraviti manj hrane kot je potrebuje.

Močnejša drevesa zdrže ta koncentrični napad več let, toda njihova rodnost je slaba. Slabo prehranjeno drevo je občutljivejše za sušo, za mraz in za morebitne druge bolezni. Zato ni nič čudnega, če na takih drevesih opazimo še razne glivične bolezni, ki se razvijajo pod lubjem ali nad njim.

Ob vseh teh napadih drevo nujno odmre. In to odmiranje najlaže opazimo sedaj. V pomladanskih in prvih poletnih mesecih drevo porabi vse zaloge hrane in tudi ono hrano, ki si jo je pridobilo v rastni dobi, zato ne more sadja razviti in veje se začno sušiti.

To preprečimo lahko le z redno nego drevja. Če pa je drevo že napol suho, mu ni pomoči in ga moramo posekati.

Kot vidimo, je najbolje obolenje preprečiti. Zato moramo stalno paziti, drevje primerno škropiti, krošnje čistiti in pravilno redčiti. Če je sadovnjak na travniku ali na njivi, kjer trava oziroma kulture potrebujejo veliko hrane, moramo drevesu posebej gnojiti.

Sadje v medu

Če imamo pri rokah med lahko vložimo sadje vanj. Grozdje, češplje, breskve ali drugo sadje očistimo in umijemo. Večje sadje narežemo na primerne kose. Sadje zložimo v kozarce in čez naliemo medu. Kozarec dobro zapremo s svinjskim mehurjem, pergamentom ali celofanom in postavimo na hladno. Tako vloženo sadje je okusno in se dolgo časa lepo ohrani.

TAM, KJER JE ZEMLJA OBDELANA DO ZADNJE PEDI

Danska «lakota» po zemlji išče novih polj v fjordih

Ste že slišali za kraj Gedzer? To je najsevernejša železniška postaja Juetlanda, na kateri potniki prestopijo na tako imenovane ferry-boat, s katerimi potujejo naprej proti skandinavskim državam. Gedzer je majhno dansko mesto, z majhnimi in visokimi hišami in s skoraj vedno oblačnim nebom.

Gedzer ni pristanišče kot Hamburg ali Amsterdam, pa vendar pristajajo tukaj tudi velike ladje. Toda mornarji nič kaj radi ne govorijo s tujci o svojem delu na morju; raje obrnejo pogovor na zemljo. «Mi, tukaj v Gedzeru, ne mislimo toliko na morje, temveč bolj na zemljo. Slane vode je tu na pretek, prav tako tudi rib; toda zemlje, črne, plodne zemlje, te ni dovolj...»

Morda bo našim čitateljem ta ugotovitev kaj čudno zvenela. Saj je Danska poznana po svojem najbolj razvitem kmetijstvu in po izredno rodovitni zemlji. Se je na Danskem kaj izpremenilo? se boste vprašali. Se je rodovitnost njene zemlje zmanjšala, ali pa dajejo pašniki živini premalo hrane?

Kljub vsemu in kljub temu, da je kmetijstvo na Danskem še vedno največji vir dohodkov, predstavlja vprašanje novih zemeljskih površin, res zelo važen problem V tej državi, na severu Evrope, tako rekoč ne obstaja niti ped neobdelane zemlje. Vsak najmanjši del je posejan celo pasovi vzdolž prog in cest so obdelani. Toda istočasno s porastom kmetijstva, narašča na Danskem tudi industrija. In ta tudi rabi zemljo. Samo v zadnjih letih so razni industrijski obrati vzeli kakih 170 tisoč ha orane zemlje in ta proces se še vedno nadaljuje.

Kmetijski strokovnjaki so odklonili predlog, da bi bilo treba še bolj izkoriščati kemična gnojila, da bi se na zmanjšani zemeljski površini dosegel še večji pridelek. Izračunali so namreč, da je na Danskem zemlja izkoriščena že do skrajnih meja. Kmet na Danskem že dolgo let uporablja umetno gnojilo ter je izkoristil zemljo do zadnjih možnosti. Vsak novi kilogram gnojila ne bi torej prav nič koristil, so izjavili gospodarstveniki in agronomi.

Treba bo torej iskati druge načine za rešitev tega vprašanja. Povečane količine umetnega gnojila bi lahko zemljo samo zasitile ter škodljivo vplivale na zdravje ljudi. Tega mnenja so tudi medicinski strokovnjaki, ki pravijo, da je v danski zemlji že preveč umetnega gnojila, ki ni ravno dobro za človekovo zdravje.

Prebivalci Danske so se odločili za drugo pot, ki je sicer težja, vendar pa upajo, da bodo po njej prišli do rešitve problema. Spomnili so se namreč na številne fjorde, ki so bili do sedaj samo turistična vaba, niso pa bili gospodarsko izkoriščeni V teh fjordih ležijo po mnenju Dancev skrite bogate rezerve bodoče obdelovalne zemlje. Izračunali so že, da bi lahko, s primerno izsušitvijo fjordov prišli do kakšnih 200.000 ha zemljišča, ki bi ga lahko s pomočjo kemijskih sredstev in s pravilno obdelavo počasnega pretvorili v obdelovalno zemljo. Mogoče jim je pri tem načrtu služila za primer borba Nizozemcev proti plimi in oseki Severnega morja.

Danci so se že odločili. Izkoristili bodo vsa najmodernejša tehnična in znanstvena sredstva, da uresničijo svoj načrt. Najprej bodo fjorde ogradili, nato pa bodo s posebnimi črpalkami začeli iz njih prazniti vodo, ko bo dno posušeno bodo začeli z obdelovanjem zemlje, pri čemer se bodo posluževali najmodernejših kmetijskih strojev in kemičnih gnojil. Ta umetna gnojila naj bi služila, da bi na bivših fjordih zraslo grmičevje in kasneje gozdovi. Tako bi se pusti fjordi čez kakih deset ali dvajset let spremenili v nekakšne parke in vrtove, ki pa ne bi služili niti turistom niti lepotom Danske, temveč predvsem uresničevanju načrta, da se Danska dokoplje do nove zemlje.

Pravijo, da bodo Danci že v kratkem začeli uresničevati načrt. Pri tem jim bodo pomagale ne samo vse sosedne države, temveč tudi Združeni narodi.

Igralec Ugo Tognazzi se je pred dnevi zaročil s pevko Caprice Chantal, s katero se je spoznal pred dobrim mesecem

— *Gospa, imate kaj primernega v vaši posredovalnici za mojo ženo?*

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Izkoristite ugodno priložnost in odpotujte. Napravili boste nova poznanstva.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Če boste še malo oklevali, boste izgubili priložnost, ki jo zlepa ne boste imeli več.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Na vidiku je prijetno srečanje. Bodite dobre volje.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Odprite svoje srce. Ljubljena oseba čaka samo na ta trenutek.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Računajte le nase in ne zanašajte se na pomoč drugih.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Okoliščine so ugodne, da, izvedete vse vaše načrte.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Za odločitev počakajte raje do večera.

ŠKORPIJON (od 23. 10. do 22. 11.) Ne sodite po zunanjih znakih, če nočete biti razočarani.

STRELEC (od 23. 11. do 22. 12.) Samo še nekoliko dobre volje in uspeli boste.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) To, da se ne zadovoljite z malim, vam bo še v precejšnjo oviro.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Bodite pogumni in ne mečite takoj puške v koruzo.

RIBE (od 20. 2. do 20. 3.) Z majhnimi stroški boste lahko uresničili vaše želje.

Goriško-beneški dnevnik

Kjer ne uspe odvetnik, uspe zdravnik

Kako zmanjšati umrljivost zaradi posledic prometnih nesreč

Vedno bolj si utira pot predlog, da bi šoferjem zapisali v knjižico oznako krvne skupine za primer transfuzije

Čim bolj se motorizacija veča, toliko več je možnosti za nesreče. Doslej so pristojne oblasti marsikaj ukrenile, da bi zaščitile varnost prometa in človeška življenja. Verjetno bo že v nekaj mesecih sprejet novi zakon, ki bo točneje določal odgovornost ljudi pri cestnih nesrečah. Iz prakse lahko že sedaj rečemo, da se s tem število nesreč bistveno ne bo zmanjšalo.

Kaj torej napraviti?

Kjer odpove moč in spretnost odvetnika, tam lahko nadaljuje svoje delo zdravnik. Ljudje, ki se ukvarjajo z vprašanji prometa, so namreč ugotovili, da bi marsikateri ponesrečeni motociklist ali avtomobilist ne izkrvavel, če bi zdravniki takoj vedeli, kakšna je njegova kri.

Znano je namreč, da ljudje nimajo vsi enake krvi. Po krvi se delijo v razne skupine, ki jih zdravniki označujejo z A, A-B in z «ničlo». Če se napravi neki osebi transfuzija s krvjo, ki je različna od krvi telesa, nastajajo zelo hude, lahko tudi usodne reakcije. Vse drugače pa se transfuzija izvede, če ni teh razlik. Te stvari so poznali že med drugo svetovno vojno in prej; ljudem so tetovirali na kožo oznako krvne skupine, ki je marsikdaj lahko bližnjemu rešila življenje.

Da se povrnemo h glavni temi, naj povemo, da se je po državi zelo razširila težnja, naj bi vsem motociklistom in avtomobilistom napisali v šofersko knjižico oznako njegove krvne skupine. Zaenkrat še niso sprejeli zakona, ki bi to predvideval, pač pa so nekateri avtomobilski klubi na svojo roko pričeli raziskovati kri lastnikom šoferskih knjižic v ambulantah, ki jih imajo na sedežih ACI. V tem nedvomno prednjači ACI v Padovi. Ko se bo ACI v Gorici preselil v nove prostore v Ul. Roma, ki so jih pred časom dogradili, ustanovi ne bo težko odpreti majhne ambulante, kjer bodo prizadetim z iglo predrli kožo na prstu in mu vzeli kapljico krvi za analizo.

Seveda se bodo našli taki, ki bodo temu oporekali, vendar njihovo nasprotovanje ne bo imelo trdne podlage.

—«—

V prvi polovici avgusta

Policija izdala 1.800 potnih listov

V prvi polovici meseca avgusta je odšlo na počitnice v inozemstvo največ Goričanov. Marsikdo je zaprosil za potni list že pred časom, pa je moral čakati dalj kot normalno, preden so mu ga izročili. To je povzročalo tudi vsakovrstne pritožbe, ki niso bile upravičene. Urad za izdajanje potnih listov je namreč izdal prosilcem od 1. do 15. avgusta okoli 1800 dokumentov za bivanje v inozemstvu, ali okoli sto na dan. Všteti so potni listi ali dovoljenje na osebni izkaznici, ki velja za iste države zahodne Evrope, ki so pred časom pristale na enostavnejše izdajanje dokumentov za bivanje na njihovem ozemlju.

—«—

Ljudski predlog zakonskega osnutka

Na volilnem uradu na županstvu se vsak dan od 9. do 12. ure podpisuje zakonski osnutek v zvezi z zahtevami profesorjev - kategorija «stabilizzati» (to so tisti profesorji, ki so napravili konkurz, pa zanje ni bilo razpoložljivih prostih mest), da se jih vpiše v prehodne sezname z vsemi tistimi pravicami, ki jih imajo stalni profesorji. Čeprav se ta zakonski osnutek ne tiče slovenskih profesorjev, je vseeno zaželeno, da slovenski volivci osnutek podpisujejo. Potrebnih je 50.000 podpisov, da se lahko predloži parlamentu. To je eden redkih, če ne celo edini primer v državi, ko volivci sami predlagajo zakonski osnutek na podlagi člena 71 ustave.

—«—

V novih prostorih Hranilnice montirali 10-tonska vrata

Gradnja novega sedeža goriške Hranilnice na križišču pred Verdijevim gledališčem se zelo naglo bliža koncu. Pročelje je skoraj končano. Obloženo je z marmorjem. Tudi notranjost so pričeli urejevati. Še preden pa bi podjetje moglo notranja dela zaključiti, je moralo namestiti velika 10-tonska železna vrata, ki bodo varovala vhod v zakladnico. Masivna železna vrata so včeraj zjutraj s posebnimi žerjavi razložili in jih montirali. Za njimi bo varen denar, akcije in vse ostale vrednosti, ki jih hrani v večji ali manjši meri vsak denarni zavod.

—«—

«Šagra» v Podturnu

V soboto, nedeljo in v ponedeljek bodo imeli v Podturnu «šagro». Vse tri večere bodo plesali na «brjarju». Igral bo dober orkester, točili pa bodo dobre pijače.

—«—

Opozorilo Dijaške Matice

Opozarjamo starše in dijake ki nameravajo prositi za sprejem v Dijaški dom, da čimprej vložijo prošnjo, ker bo rok za njihov sprejem kmalu potekel.

Obenem sporočamo dijakom, ki imajo popravne izpite, da so se v Dijaškem domu že začele pripravljalne lekcije. Pojasnila se dobe v jutranjih urah v Dijaškem domu.

Odbor Dijaške Matice
Gorica

—«—

S pločevino si je ranil čelo

Ob 17,40 je 35-letni delavec Flavio Decani Micheli iz Ul. del Prato 1 dvigal kos železne pločevine v električni centrali podgorske predilnice in si z njo ranil čelo. Obvezali so ga v bolnišnici Brigata Pavia.

—«—

V GOSPOSKI ULICI

Kolesar v žensko

Včeraj zjutraj okrog 11. ure se je 77-letna gospodinja Luigia Biasutti, por. Malfatti vračala na svoj dom v Gosposki ulici 5. Ko je hotela prečkati ulico v bližini Korenove trgovine, jo je podrl mlad kolesar, ki je prihajal s Travnika. Malfattijevi so v bolnišnici Brigata Pavia ugotovili zlom desnega ramena.

—«—

Lambretist v avtomobil

Včeraj zvečer ob 18. uri so prepeljali v bolnišnico Brigata Pavia z rešilnim avtomobilom Zelenega križa 30-letnega Ferdinanda Bonija iz Ul. Carducci 7, kateri se je s svojo lambreto zaletel na Korzu Italija v bližini Parco Rimembranza v neki avtomobil. Ugotovili so mu številne rane na desnem kolenu in na desni nogi ter zlom desnega kolena.

—«—

Nesreča paznika nogometnega igrišča

12-letni Edoardo Spazzali iz Ulice Vittorio Veneto 21 se je šel včeraj po kosilu z nekaterimi prijatelji igrat na občinsko nogometno igrišče v Ulici Baiamonti, ne da bi vprašal čuvaja za dovoljenje. Čuvaj jih je zagledal in jim ukazal, naj se odstranijo z igrišča. Dečki so zbežali, Spazzali pa se je spotaknil in zadel na košček stekla; povzročil si je globoko rano na levi nogi. Obvezali so ga v bolnišnici Brigata Pavia.

—«—

Na goriškem peronu se mu je spodrsnilo

Včeraj zjutraj ob 4,50 je hotel 60-letni Ciro Principe iz Gosposke ulice 18 stopiti na postaji na vlak, ki pelje proti Vidmu; zdrsnil se je na spolzki stopnici vlaka in padel na peron. Z rešilnim avtomobilom Zelenega križa so ga odpeljali v bolnišnico Brigata Pavia, kjer so mu obvezali rano na čelu.

—«—

Policija odvzela šoferske in prometne knjižice

Agenti prometne policije so v tem tednu odvzeli nekaterim vozačem šoferske in prometne knjižice, ker so ogrožali s svojo vožnjo javni promet. Sofersko knjižico so odvzeli Eligiu Bernazzi, Secondu Battistutti in Karlu Kumarju. Naslednjim pa so odvzeli dovoljenja za vožnjo motociklov: Alojzu Orlu, Lucianu Granitiju, Ferrucciu Madanuttiju, Enzu Venturoliju, Brunu Grattoniju in Eugeniu Planinsigu.

—«—

Motociklist v avtomobilu

V Ulici Crispi se je včeraj 63-letni Mario Lazzari iz Ul. del Prato 17-II zaletel s svojim mopedom v avtomobil fiat 500 z evidenčno tablico ROMA 95.331, ki je pravkar odpeljal z mesta. Šofer avtomobila, 21-letni Giovanni Dalla Palma iz Vicenze, je prižgal na levi strani kazalec za smer, a Lazzari ga ni videl. Z rešilnim avtomobilom Zelenega križa so motociklista prepeljali v bolnišnico Brigata Pavia, kjer so mu ugotovili zlom levega kolena. Na kraj nesreče so prišli agenti prometne policije.

—«—

Kino v Gorici

CORSO. 17.15: «Uporna zemlja», P. Finch in M. Ure, cinemascope v barvah.
VERDI. 17.15: «Diana, bela sužnja», M. Michael in K. Battaglia, barvni film.
VITTORIA. 17.15: «V cesarjevi službi», R. Risso in M. Noel, cinemascope v barvah.
CENTRALE. 17.00: «Pokol pri Velikih vodnjakih», B. Sullivan, M. Selman; cinemascope v barvah.
MODERNO. 17.00: «Zgodilo se je v kaznilnici».

—«—

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Alesani, Gosposka ulica 12, tel. 22-68.

—«—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj so na goriškem letališču zabeležili najvišjo temperaturo 25.8 stop., najnižjo pa 17.2 stopinje. Dežja je včeraj padlo 21.2 mm.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

4. dan evropskega atletskega prvenstva

Še 4 zlate kolajne za Sovj. zvezo

2 za Poljsko, po 1 za Nemčijo in Finsko

Pamich (It.) drugi na 50 km, Consolini komaj 6. v disku - Lorger (Jug.) kandidat za kolajno na 110 m z ovirami Roubanis 18. v skoku s palico, Lukman (Jug.) 7.

STOCKHOLM, 22. — Tudi četrti dan evropskega atletskega prvenstva je bilo oddanih 8 evropskih naslovov in 24 kolajn za prva tri mesta v vsaki finalni disciplini. Sovjetski atleti, ko so že doslej nadmočno vodili, so danes znova potrdili svojo premoč v večini disciplin, saj so od osmih osvojili 4 prva mesta, 2 mesti so dosegli Poljaki, drugi in 3 tretja. Dve prvi po eno pa Finci in Nemci.

Novi prvaki so postali: **Litujev (SZ) na 400 m z ovirami, Pressova (SZ) v metu diska, Bystrova (SZ) v teku na 80 m z ovirami, Maskinskov (SZ) v hoji na 50 km, Piatkowski (Polj.) v metu diska, Chromik (Polj.) v teku na 3000 m z ovirami, Landstrom (Fin.) v skoku s palico in Jakobova (Nem.) v skoku v daljino.**

Novi evropski prvaki so v šestih disciplinah izboljšali dosedanje rekorde prvenstev. Rus Maskinskov pa je celo dosegel najboljši čas na svetu v hoji na 50 km. Poleg njega so še trije atleti in med njimi Italijan Pamich hodili

POLJAK CHROMIK
najnovejši evropski rekord

boljše od starega rekorda Čehoslovaka Moca. Razen novih rekordov prvenstev so bili izboljšani tudi številni državni rekordi, med katerimi je treba posebej omeniti rekord Baraldija na 1500, ki je za 3"1 boljši od njegovega lastnega starega rekorda. Žal pa ta čas Baraldiju ni zadoščal za kvalifikacijo v polfinale.

Izreden podvig je danes naredil Pamich z drugim mestom v hoji na 50 km in nikakor ni drzna trditev, da bi lahko bil njegov čas še boljši, če ga ne bi v prvem delu tekmovanja mučili mišični krči. Dordoni je bil do polovice proge med prvimi, nato pa je odstopil.

Manj kot se je pričakovalo je dosegel Consolini s 6. mestom v metu diska. Rezultati ostalih italijanskih atletov so normalni. Ballotta je v skoku s palico bil 13., Ricci je bila v metu diska 11., v teku na 200 m se je Berutti uvrstil v finale, v troskoku sta se kvalificirala Cavalli in Gatti (šele po tretjem poskusu), v teku na 110 m z ovirami Mazza in Tržačan Švara, v teku na 200 m Bertonijeva, izločeni pa sta bili Costa in Leone, medtem ko na 800 m De Paoli in Janaccone sploh nista startali. Izločen je bil tudi Rizzo na 1500 m.

Jugoslovanski atleti so imeli danes svoj svetel dan z Lorgerjem, ki je v predteku na 110 m gladko zmagal v svoji skupini in dosegel drugi najboljši rezultat 14"4, ki ga uvršča med glavne kandidate za srebrno kolajno, v kolikor bo zlato skoraj gotovo odnesel Nemec Lauer. Drugi jugoslovanski predstavnik Petrušič je bil izločer s časom 15"2. V metu diska je bil Radoševič 12. s točno 50 m, v skoku s palico pa je Lukman dosegel z višino 4,30 7. mesto, Lešek pa z enakim rezultatom 9. Obema se je za las izmuznilo eno od prvih šestih mest in z njim nekaj točk. Zanimivo je, da je bil v tej disciplini evropski rekorder Grk Roubanis šele 18. s skrajno slabim rezultatom. Izločeni sta bili Šikovčeva v teku na 200 m in Rajkova na 800 m ter Murat in Važič v teku na 1500 m.

Današnjim borbam, ki jih je dopoldne motil dež, popoldne pa veter, je prisostvovalo v popoldanskih urah do 20.000 gledalcev.

Tehnični rezultati

200 m ŽENSKE — PREDTEKI (prve tri iz vsake skupine v polfinale):

1. skup.: 1. Itkina (SZ) 24"7, 2. Haase (Niz.) 25", **3. Bertoni (It.) 25"2**, 4. Murauer (Avst.) 25"4, 5. Merz (Šv.) 27".

2. skup.: 1. Stubnick (Nem.) 24"2, 2. Pesionowska (Polj.) 24"5, 3. Van Kuik (Niz.) 24"8, **4. Costa (It.)** 25"2, Buer (Norveška), odstop.

3. skup.: Janiszewka (Polj.) 24"4, 2. Dew (V.B.) 24"7, **3. Sikovec (Jug.) 25"1**, 4. Markussen (Dan.) 25"4, Leone (It.) odstop.

4. skup.: 1. Paul (V.B.) 24"2, 2. Fuhrmann (Nem.) 24"7, 3. Kepp (SZ) 25", 4. Fischer (Šv.) 26".

5. skup.: 1. Sadau (V.B.) 24"1, 2. Zabelina (SZ) 24"3, 3. Johansson (Šved.) 25"3, 4 Smok (Polj.) 25"2, 5. Piccardy (Fr.) 25"6.

6. skup.: 1. Bloemhof (Niz.) 24"5, 2. Fluchot (Fr.) 24"9, 3. Nemeth (Madž.) 25"9, 4. Moussouri (Gr.) 26"3.

KOLAJNE	Zlata	Srebr.	Bron.
SZ	8	11	4
Anglija	4	1	3
Poljska	4	1	1
Nemčija	2	3	10
CSR	1	1	—
Finska	1	—	—
Romunija	1	—	—
Svedska	—	1	2
Italija	—	1	—
Bolgarija	—	1	—
Norveška	—	1	—
Madžarska	—	—	1

TOCKE

SZ 155, Nemčija 81, Anglija 66, Poljska 57, Svedska 20, CSR 14, Italija 12, Finska 11, Madžarska 10, Švica 7, Romunija 7, Nizozemska 5, Norveška 5, Francija 5, Bolgarija 5, Jugoslavija 2.

110 m OVIRE — PREDTEKI (prvi trije iz vsake skupine v polfinale):

1. skup.: 1. Lauer (Nem.) 14"2, 2. Olsen (Norv.) 14"8, **3. Švara (It.) 15", 4. Petrušič (Jug.) 15"2**, 5. Kinsella (Irs.) 15"3, Tschudi (Šv.) odstop.

2. skup.: 1. Mihajlov (SZ) 14"5, 2. Hildreth (Nem.) 14"5, 3. Dohen (Fr.) 14"9, 4. Nederhand (Niz.) 14"9, 5. Bergland (Šved.) 15"3, 6. Campadellis (Gr.) 15"3.

3. skup.: 1. Lorger (Jug.) 14"4, 2. Marsellos (Gr.) 14"8, 3. Kemerbeek (Niz.) 14"8, 4. Veselsky (ČSR) 15", 5. Bugala (Polj.) 15"3, 6. Staub (Šv.) 15"5.

4. skup.: 1. Mazza (It.) 14"5, 2. Johansson (Šved.) 14"6, 3. Brand (Nem) 15"6, 4. Salmon (Bel.) 15"6.

TROSKOK — KVALIFIKACIJE (minimum 14,66 m):

Kvalificirali so se pri prvem poskusu: Gorgošinov (Bolg.) 15,39, **Cavalli (It.) 15,27**, Malcherczyk (Polj.) 15,15, Rakhamo Fin.) 15,04, Battista (Fr.) 14,96, Erickson (Šved.) 14,94, Rantala (Fin.) 14,94, William (Fr.) 14,83, Hofstede (Niz.) 14,74. **Pri drugem poskusu:** Schmidt (Polj.) 15,74, Rijakovski (SZ) 15,30, Hinze (Nem.) 15,08, Norman (Šved.) 15,03, Einarsson (Isl.) 14,92, Krupala (ČSR) 14,88, Strauss (Nem.) 14,73. **Pri tretjem poskusu: Gatti (It.) 15,04**, Sfikas (Gr.) 14, 60. **Izločeni:** Fridriksen (Šved.) 14,54, Krees (SZ) 14,50, Erpdahl (Norv.) 14,41, Muller (Šv.) 13,72, Wilhmhurst (V.B.) 12,94.

200 m PREDTEKI (MOŠKI) — prvi trije iz vsake skupine v polfinale:

1. skup.: 1. Bartenjev (SZ) 21"7, 2. Vogel (Šv.) 22"2, 3. Bačvarov (Bolg.) 22"5, 4. Onur (Tur.) 22"6, 5. Burg (Nem.) 23"3.

2. skup.: 1. Gyuricz (Madž.) 22"4, 2. Thian (Fr.) 23", 3. Huber (Avst.) 24"9, Foik (Polj.) odstopil.

3. skup.: 1. Mandli (ČSR) 21"6, 2. Konovalov (SZ) 21"7, 3. Georgopulos (Gr.) 21"9, 4. Schwarzgruber (Avst.) 22"4.

4. skup.: 1. Germar (Nem.) 21"4, 2. Schmidt (Polj.) 21"9, 3. Brightwell (V.B.) 21"9, 4. Vercruysse (Bel.) 22", 5. Strand (Norv.) 22".

5. skup.: Delecour (Fr.) 22"2, 2. Goldovany (Madž.) 22'2, 3. Syllis (Gr.) 23"1. Faria (Port.) in Weber (Šv.) odstopila.

6. skup.: 1. Segal (V.B.) 21", **2. Berrutti (It.) 21"7**, 3. Nilsen (Norv.) 21"6, 4. Malmroos (Šved.) 21"8, 5. Rasmussen (Dan.) 22"2.

800 m ŽENSKE — PREDTEKI (prve tri iz vsake skupine v finale):

1. skup.: 1. Jermolajeva (SZ) 2'10"1, 2. Jordan (V.B.) 2'10"5, 3. Doser (Nem.) 2'10"7, 4. Nowakowska (Polj.) 2'10"7, 5. Helin (Fin.) 2'11"9, 6. Kort (Dan.) 2'16"4, 7. Kessels (Bel.) 2'38"5. **De Paoli (It.) odstop.**

2. skup.: 1. Leather (V.B.) 2'09"8, 2. Levitskaja (SZ) 2' 10", 3. Zbikowska 2'10"2, 4. Buscher (Nem.) 2'11"3, 5. Goullieux (Fr.) 2'11"7, **6. Rajkov (Jug.) 2'13"3. Jannacone (It.) odstop.**

3. skup.: 1. Loakes (V.B.) 2'10"6, 2. Mukhanova (SZ) 2'10"6, 3. Schiller (Nem.) 2' 10"8, 4. Ciray (Tur.) 2'11"6, 5. Kaefk (Madž.) 212"1, 6. Vilen (Fin.) 2'15"1. Dimitrescu (Rom.) odstop.

200 m ŽENSKE — POLFINALE (prve tri iz vsake skupine v finale):

1. skup.: 1. Paul (V.B.) 24", 2. Sadau (Nem.) 24"1, 3. Bloenhof (Niz.) 24"7, **4. Bertoni (It.) 24"8**, 5. Nemeth (Madž.) 25"5. Kepp (SZ) odstop.

2. skup.: 1. Stubnick (Nem.) 23"2, 2. Zabelina (SZ) 24"4, 3. Jesionowska (Polj.) 24"8, 4. Fruchot (Fr.) 25", 5. Van Kuik (Niz.) 25"1, 6. **Sikovec (Jug.) 25"1.**

3. skup.: 1. Janiszewska (Polj.) 24"1, 2. Itkina (SZ) 24"2, 3. Fuhrmann (Nem.) 24"8, 4. Dew (V.B.) 24"9, 5. Haase (Niz.) 24"9, 6. Johansson (Šved.) 25"2.

400 m OVIRE MOŠKI — FINALE:

1. Litujev (SZ) 51"1, 2. Trollsas (Sved.) 51"6, 3. Galliker (Šv.) 51"8, 4. Farrel (V.B.) 52", 5. Julin (SZ) 52"3. 6. Goudge (V.B.) 53"6.

200 m MOŠKI — POLFINALE (prva dva iz vsake skupine v finale):

1. skup.: 1. Delecour (Fr.) 21"3, 2. Brightwell (V.B.) 21"7, 3. Bartenjev (SZ) 21"7, 4. Schmidt (Polj.) 21"9, 5. Gyuricza (Madž.) 22"4, 6. Vogel (Šv.) 22"4.

2. skup.: 1. Mandlik (ČSR) 21", 2. Segal (V.B.) 21"1, 3. Goldovany (Madž.) 21"7, 4. Thiam (Fr.) 22"3, 5. Syllis (Gr.) 22"4.

3. skup.: 1. Germar (Nem.) 21"2, 2. Konovalov (SZ) 21"3, 3. Nilsen (Norv.) 21"5, 4. Georgopulos (Gr.) 21"7, 5. Bačvarov (Bolg.) 22"2, 6. Huber (Avst.) 22"8.

80 m OVIRE ŽENSKE — FINALE:

1. Bystrova (SZ) 10"9, 2. Kopp (Nem.) 10"9, 3. Birkemeyer (Nem.) 11", 4. Quintos (V.B.) 11"1, 5. Jelisejeva (SZ) 11"2, 6. Bakkercysouw (Niz.) 11"5.

1500 m — PREDTEKI (prvi trije iz vsake skupine v finale):

1. skup.: 1. Vuorisalo (Fin.) 3'40"8, 2. Hewson (V.B.) 3'41"1, 3. Roszavolgy (Madž.) 3'41"3, 4. Hamarsland (Norv.) 3'41"8, **5. Baraldi (It.) 3'42"3**, 6. Verheuen (Bel.) 3'43", 7. Važič **(Jug.) 3'45"7**, 8. Klaban (Avst.) 3'48"2, 9. Marin (Šp.) 3'53"4.

2. skup.: 1. Delany (Irs.) 3'47"0, 2. Salsola (Fin.) 3'47"4, 3. Lundh (Norv.) 3'47"8, **4. Murat (Jug.) 3'48"2**, 5. Richtzenhain (Nem.) 3'49"0, 6. Ericsson (Šved.) 3'49"1, 7. Langenus (Bel.) 3'52"5, 8. Kleiner (Šv.) 3'52"7.

3. skup.: 1. Waeren (Šved.) 3'42"3, 3. Herman (Nem.) 3'42"5, 3. Kovacs (Madž.) 3'43", 4. Lewandowski (Polj.) 3'43"2, 5. Barri (Šp.) 3'44"5, 6. Blagrove (V.B.) 3'45"2, 7. **Rizzo (It.) 3'50"5**, 8. Guilhaumon (Fr.) 3'50"6.

4. skup.: 1. Jungwirth (ČSR) 3'49", 2. Orywal (Polj.) 3'49"2, 3. Jazy (Fr.) 3'49"5, 4. Pipin (SZ) 3'49"6, 5. Blankenstein (Niz.) 3'50"2, 6. Konstantinidis (Gr.) 3'50"5, 7. Markusson (Isl.) 3'51"4, 8. Dalkilcic (Tur.) 3'52"6.

3000 m OVIRE — FINALE:

1. Chromik (Polj.) **8'38"2**, 2. Ržiščin (SZ) **8.38"3**, 3. Hunecke (Nem.) **8.43"6**, 4. Ponomarev (SZ) **8'44"**, 5. Brlica (ČSR) **8'46"6**, 6. Varga (Madž.) **8'48"4**, 7. Helander (Sved.) **8'50"2**, 8. Papavassiliu (Gr.) **8'51"2**, 9. Rintenpaa (Fin.) **8'52"5**, 10. Naess (Norv.) **8'54"6**, 11. Buhl (Nem.) **9'03"**, 12. Zhanal (ČSR) **9'24"4**.

DALJINA ŽENSKE — FINALE:

1. Jakobi (Nem.) **6,14** (nov rekord prvenstev), 2. Litujeva (SZ) **6.00**, 3. Pročenko (SZ) **5,99**, 4. Cujko (SZ) **5,99**, 5. Ciastowska (Polj.) **5,97**, 6. Chojnacka (Polj.) **5,97**, 7. Hoffmann (Nem.) **5,85**, 8. Broberg (Sved.) **5,85**, 9. Whitehead (V.B.) **5,84**, 10. Djian (Fr.) **5.83**, 11. Rozkosna (ČSR) **5,78**, 12. Fisch (Nem.) **5,72**, 13. Wieczorek (Polj.) **5,63**, 14. Hoskin (V. B.) **5,56**.

DISK ŽENSKE — FINALE:

1. Press (SZ) **52,32**, 2. Mertova (CSR) **52,19**, 3. Hausmann (Nem.) **50,99**, 4. Begljakova (SZ) **50,87**, 5. Schuch (Nem.) **49,94**, 6. Mueller (Nem.) **49,32**, 7. Domowska (Polj.) **47,81**, 8. Zolutukhina (SZ) **46.60**, 9. Sobocinska (Polj.) **45,94**, 10. Allday (V.B.) **45,11**, 11. RIZZI (IT.) **45,11**, itd.

DISK MOŠKI — FINALE:

1. Piatkowski (Polj.) **53,92** (nov rekord prvenstev), 2. Artarski (Bolg.) **53,82**, 3. Trošenev (SZ) **53,74**, 4. Buhancev (SZ) **53,44**, 5. Klics (Madž.) **53,05**, 6. Consolini (It.) **53,08**, 7. Lindross (Fin.) **51,85**, 8. Scecsenyi (Madž.) **51,43**, 9. Repo (Fin.) **5109**, 10. Koch (Niz.) **50,97**, 11. Carr (V.B.) **50,31**, 12. RADOŠEVIČ (JUG.) **50,00**, 13. Kuehl (Nem.) **49,44**, 14. Arvidsson (Sved.) **49,27**, 15. Koppenhoeffer (Nem.) **47,13**, **48,42**, 15. Grisoni (Fr.) **47,13**.

HOJA NA 50 KM:

1. Maskinskov (SZ) **4.17'15'4** (najboljši čas na svetu. Prej — Moch (CSR) **4.21'07"**), 2. PAMICH (IT.) **4.18'00"**, 3. Weber (Nem.) **4.19'58"6**, 4. Mitson (V.B.) **4.20'31"8**, 5. Thompson (V.B.) **4.25'09"**, 6. Korsunov (SZ) **4.26'02"**, 7. Moc (CSR) **4.27'16"6**, 8. Marquis (Sv.) **4.33'11"**, 9. Ljunggren (Sved.) **4.42'40"8**, 10. Sandvik (Norv.) **4.59'04"**, 11. Dafreune (Fr.), Bichtann (Nem.) diskvalificiran, DORDONI (IT.) in Soederlund (Sved.) odstopila.

PALICA — FINALE:

1. Landstrom (Fin.) **4,50**, 2. Preussger (Nem.) **4,50**, 3. Bulatov (SZ) **4,50**, 4. Lind (Sv.) **4,30**, 5. Wazny (Pol.) **4,30**, 6. Cernobaj (SZ) **4,30**, 7. LUKMAN (JUG.) **4,30**, 8. Laufer (Nem.) **4,30**, 9. LESEK (JUG.) **4,30**, 10 Krzesinski (Polj.) in Lundberg (Sv.) **4,20**, 12. Horvath (Madž.) **4,20**, 13. Ballotta (It.) **4,20**, 14. Thorlaksson (Isl.) **4,20**, 15. Sillon (Fr.) in Larsen-Nyhus (Norv.) **74,20**, 17. Elliott (V.B.) **4,15**, 18. Roubanis (Gr.) **4.10**, 19. Sutinen (Fin.) in Estathiadis (Gr.) **4,00**.

Danes

SOBOTA 23. AVG.

9.00 SKOKI: višina moški (kvalifikacije);
METI: kopje moški (kvalifikacije), krogla ženske (kvalifikacije);
15.00 - 18.10 TEKI: 200 m moški (finale), 5000 m (finale), 110 m ovire (polfinale), štafeta 4x100 m moški (izločitve), štafeta 4x400 m (izločitve), 200 m ženske (finale), štafeta 4x100 m ženske (izločitve);
SKOKI: troskok (finale);
METI: krogla moški (finale), krogla ženske (finale).

Medconski šahovski turnir v Portorožu

Ruska trojka v vodstvu Petrosjan, Talj, Averbah

Remija Matanoviča in Gligoriča proti dr. Filipu oz. Szaboju

(Od našega posebn. dopisnika)

PORTOROŽ, 22. — Z današnjim 11. kolom se je začela druga polovica medconskega šahovskega turnirja v Portorožu. Kot je bilo prej ali slej pričakovati, je prešla v vodstvo sovjetska trojka Petrosjan-Talj-Averbah.

REZULTATI 11. KOLA:

Szabo - Gligorič remi, Matanović - dr. Filip remi, Sanguinetti - Averbah 0:1, Panno - Bronstein remi, Olafsson - Fischer prek., Talj - Benkoe 1:0, Petrosjan - Rossetto 1:0, Sherwin - Fuester 1:0, De Greiff - Neikirh remi, Pachman - Cardosso 1:0.

Vse partije so potekale v znamenju ogorčenih borb, saj so si hoteli sedaj, ko se turnir nagiba h kraju, vsi z zmagami izboljšati položaj. Gligorič je hotel na vsak način zmagati in popraviti slab vtis po zadnjih partijah. Toda čeprav mu to ni uspelo, je remi proti Szaboju vendarle uspeh, ker je Szabo bil doslej zanj večna smola.

Tudi drugi jugoslovanski predstavnik Matanović je v sicilijanski partiji kot beli igral na zmago proti Čehu Filipu, vendar pa se je tudi on moral zadovoljiti z delitvijo točke.

Borba na vrhu postaja iz kola v kolo bolj ostra in ruski velemojstri se z veliko avtoriteto vedno bolj utrjujejo na vodilnih pozicijah, tako da se bo zelo težko vriniti v njihovo družbo.

STANJE PO 11. KOLU: Petrosjan 8,5, Talj 8, Averbah 7 (+), Olafsson 6 (1), Benkoe, Matanović, Pachman 6 (—), Panno, Gligorič 6, itd.

S. BOŽIČ

Svetovno prvenstvo v sabljanju

Bergamini (It.) je osvojil svet. prvenstvo v floretu

V odločilni borbi je premagal Madžara Czvikovskega

FILADELFIJA, 22. — Italijan Bergamini je osvojil svetovno prvenstvo posameznikov v floretu. Končni vrstni red:

1. Bergamini (It.) 6 zmag 1 poraz
2. Czvikovsky (Madž.) 5 - 2 (16 zadetkov)
3. Baudoux (Fr.) 5 - 2 (24 zadetkov)
4. Gyuricza (Madž.) 4 - 3
5. Axelrod (ZDA) 3 - 4
6. Svešnikov (SZ) 2 - 5 (28 zadetkov)
7. Spallino (It.) 2 - 5 (31 zadetkov)
8. Bancilhon (Fr.) 1 - 4.

V finale ekipnega svetovnega prvenstva v meču so se kvalificirale Italija, Francija, Madžarska in SZ. V polfinalu je v A skupini Italija premagala Mehiko s 14:2 in Kubo s 13:3, Rusija pa Kubo z 12:4 in Mehiko z 9:2. V B skupini je Francija premagala ZDA z 11:5 in Kanado s 15:1, Madžarska pa Kanado z 12:4 in ZDA z 9:3.

Danes je prispelo tudi poljsko moštvo, vendar pa samo sabljači s svetovnim prvakom Pawlowskim.

PLAVANJE

Dva svetovna rekorda: 4x100 m in 200 m prosto

OSAKA, 22. — V okviru plavalnega nastopa v Osaki je avstralska štafeta v sestavi: John Monckton - Terry Gathercole - Brian Wilkinson - Jon Devitt izboljšala lastni svetovni rekord na 4x100 m mešano s časom 4'10"4 (prejšnji rekord 4'14"3).

Vmesni rezultati:

Monckton: 1'02"5 — hrbtno (izenačen lastni svetovni rekord),
Gathercole: 1'12"2 — prsno,
Wilkinson: 1'01"6 — metuljček,
Devitt: 55"1 — prosto.

V okviru iste prireditve je dosegel nov svetovni rekord tudi japonski plavalec Yamanaka na 200 m prosto s časom 2'03", s čimer je za 2/10 sekunde izboljšal rekord Avstralca Konradsa. Drugi je bil Konrads, ki je izenačil lastni rekord, tretji pa Avstralec Chapman s časom 2'05"4.

NOGOMET

Prva 4 kola A lige

MILAN, 22. — Izvršni svet nacionalne nogometne zveze je danes objavil program tekem v prvih štirih kolih nogometnega prvenstva A lige:

1. kolo — 21. sept.: Bari - Bologna, Fiorentina - Lanerossi, Genoa - Napoli, Lazio - Sampdoria, **Milan - Triestina**, Padova - Roma, Spal - Juventus, Torino - Alessandria, Udinese - Inter.

2. kolo — 28. sept.: Alessandria - Fiorentina, Bologna - Genoa, Inter - Padova, Juventus - Udinese, Lanerossi - Lazio, Napoli - Milan, Roma - Bari, Sampdoria - Torino, **Triestina - Spal.**

3. kolo — 5. okt.: Fiorentina - Lazio, Genoa - Inter, Milan - Bari, Napoli - Sampdoria, Padova - Juventus, **Roma - Triestina**, Spal - Alessandria, Torino - Lanerossi, Udinese - Bologna.

4. kolo — 12. okt.: Alessandria - Padova, Bari - Torino, Bologna - Roma, Inter - Spal, Juventus - Napoli, Lanerossi - Genoa, Lazio - Udinese, Sampdoria - Milan, **Triestina - Fiorentina.**

MIKULA LETIČ

INTERNATITIS

11.

Onorio je odredil dva kaznjenca, da poškropita in pometeta sobo. Prah, ki se je dvigal, mi je dušil pljuča. Koliko milijonov potrošijo moderne države za pobijanje jetike, tu v ječi pa jo sistematično gojijo!

Onorio mi je razložil, da je okrog sedme zjutraj najbolj primeren čas za pometanje, ker bomo šli takoj na umivanje in se bo medtem prah polegel. Svetoval mi je, naj se počasi umivam, da pridobim na času, ces, umivalnica je neprimerno prijaznejša nego celica.

Ni še končal, ko so se vrata odprla in smo bili pozvani na umivanje. Celica je ta čas ostala odprta in se je vsaj deloma prezračila.

Umivalnica je bila podobna dolgemu hodniku, kjer je bilo v vrsti kakih 12 pip s tekočo vodo. Sledeč Onoriovemu nasvetu se nisem rinil naprej. Končno nisem mogel več, zaželel sem si vode po toliki umazanosti, ki sem jo bil doživel v celici. Na srečo sem imel dober kos mila; umival sem se dolgo in temeljito. Ah, kako mi je prijala sveža voda! Umivanje, ki mi je bilo prej včasih skoraj neprijetna sitnost in zguba časa, mi je bilo zdaj nebeška slast. Tiste pol ure, ki sem jo na podlagi raznih zvijač vsak dan prebil v umivalnici, mi je bilo, poleg enournega izprehoda po dvorišču, najlepši čas, največja zabava.

Danes v internaciji, bi lahko prebil ves dan v umivalnici, če bi hotel. In ko si tako pokličem v spomin dneve v temni, umazani ječi, se mi siva internacija zdi znosnejša, posebno, ko pomislim, da vidim tu sonce, zelenje, in da lahko napravim nekaj sto korakov, če se mi zljubi.

Spet se mi vsiljuje misel, kako je vse relativno v življenju. Kje je udobni dom; zdrava, tečna hrana; družina; čedna obleka; izprehodi in izleti; dobri prijatelji in prijateljice; kavarna, gledališče, koncerti (bogami: poštene glasbe nisem slišal že dve leti!);